

ČÍSLO 43 | ZÁŘÍ 2023

KOLEM KAMEN

www.kolem-kamen.cz

Kolem kamen
časopis pro ty, kteří to s topením myslí
opravdu vážně

čtvrtletník
číslo 43, vychází 15. 9. 2023
ISSN 2464-7527
MK ČR E 21836

Vydává
Spolek na obnovu tradičních řemesel
Dvory nad Lužnicí 87
378 08 Dvory nad Lužnicí
IČO: 03390578
zapsáno ve spolkovém rejstříku
vedeném u Krajského soudu v Českých
Budějovicích v oddílu L, vložce číslo 6499

šéfredaktorka
Jitka Pokorná

vedoucí vydání
Eliška Pokorná

jazyková redakce
Radka Šimová

spolupracovníci redakce
Karel Blažek, Igor Bubeníček,
Hannes Eilig, Julie Hrabánková,
Marta Jastrebnická, Petra
Sedláčková, Růžena Srbová

grafická úprava a sazba
Michal Jánský

tisk
Akontext s.r.o. Praha

www.kolem-kamen.cz
redakce@kolem-kamen.cz

IronDog 07

Editorial

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv redakce

Za okny na parapet bubnuje vytrvalý déšť a ztemnělou pracovní osvětluje jen mihotavé světlo monitoru. Kamna za zády mi tiše praskají, před nimi se vyvaluje náš redakční pes a z hrnku na stole kouří čerstvě uvařený čaj. Člověk by řekl podzim jako vyšitý. Kdyby nebylo 28. srpna. Antonín Důra by řekl: „*Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným.*“ Starý Komárek by k tomu jistě řekl také svoje. A já dodávám, že když na chalupě u lesa prší, je třeba uklidit vycpaného čápa, i když je impregnovaný. Je to tak, horké a suché léto se během chvíle změnilo v deštivý a nevlídný podzim. Život našeho časopisu do značné míry určují roční období a celou redakci navíc sužuje jakýsi redakční jet lag neboli pásmová nemoc (ne, Karle, to není to samé, co měla tvoje babička, to byl pásový opar). Letní číslo se totiž připravuje už na jaře a to podzimní logicky v létě. Tak alespoň že nám příroda vytvořila náhlou inspirativní iluzi podzimu.

Tematicky se opět vrátíme ke kamnářským materiálům. Poslední díl představí méně obvyklý mastek a letité evergreeny – ocel a litinu. Když se řekne litina, hned se mi vybaví naše exkurze do švédské slévárny Skeppshult a zalije mě vlna horka. Tam u peci s litinou mají totiž žhavé léto celoročně. To bych asi nebrala. Zlaté středoevropské podnebí. Právě v něm se odehrával příjemný rozhovor s kamnářským mistrem Jiřím Márou a jeho dcerou Zuzanou, která je pořád tak trochu bílou vránou v našem kamnářském řemesle. Jaké to je, když táta vyučuje řemeslu svou dceru?

Stranou nezůstanou ani prázdninové výlety. Ten první do zámku Slatiňany by se dal popsat jako cesta do kamnářského nebe. Tolik krásných historických kachlových staveb na jednom místě hned tak nenajdete. Ten druhý měl být opravdovou dovolenou. To byste ale nesměli jet do Portugalska, kde na vás doslova na každém kroku číhá keramika. A to prostě jednomu nedá.

Taky jste si všimli, jak se v poslední době pořád mluví o umělé inteligenci? Trochu jsme se jí podívali na zoubek z pohledu našeho řemesla. Jako každé závažné téma i toto spolehlivě rozdělilo naši redakci na dva nesmiřitelné tábory. Jedni už se těší, až na jejích klidných vlnách budou v práci usínat, protože ONO se to samo udělá. Růžena naopak vášnivou diskusi opustila s na-

supeným výrazem a slovy: „*Inteligentní člověk umělou inteligenci nepotřebuje a blbci stejně nepomůžou!*“ Tak uvidíme, kam se situace vyvine. Já sama se musím přiznat, že z ní jsem zatím spíše trochu na rozpacích. Nakonec to, jak si umělá intelligence poradila s mým vlastním úvodníkovým portrétem, můžete sami vidět na obrázku vpravo nahoře.

A protože k životu v české kotlině patří neodmyslitelně pivo, věnujeme se mu tentokrát nejen v zajímavém rozhovoru se sládkem želečského pivovaru Obora, ale s chutí jsme si stříhli i pivní gastronomii. Asi největším oříškem bylo, koho vybrat na redakční cestu do pivovaru. Tolik dobrovolníků už dlouho nepamatuji. Ale takovou chybu bych neudělala, na to jsem již dostatečně zkušená. Svěřit tuto misi gravidní milovnici prosecca se nakonec ukázalo jako dobrý tah.

A to by na úvod stačilo. Co čtete tyto řádky, my už pilně stavíme naši expozici na letošním veletrhu ForArch a moc se těším, že se po roce zase uvidíme. To už bude asi opravdový podzim. Á propos podzim. Nezapomeňte zkontrolovat spalínové cesty, vyčistit topeniště, doplnit zásoby suchého dříví a pozvat kominíka. Až se zima zeptá, můžete jí v klidu říct, že jako pravidelní čtenáři našeho časopisu jste pečlivě poučení o přípravě na topnou sezónu.

Užijte si krásný barevný podzim, ideálně někde v teple a kolem kamen.

Materiály v kamnařině

3. díl: mastek, ocel, litina

Text | Hannes Eilig

Foto | archiv Kolem kamen, Westbo, Spartherm, Brunner, firetube, Dovre

Jak se říká, do třetice všeho dobrého. Poslední zastavení na téma materiálů v kamnařině vám představí tři klasické materiály, se kterými se nejčastěji setkáte v segmentu krbových kamen a krbových vložek. Především litina je skutečnou stálicí v kamnářském oboru. Některé skandinávské slévárny už litinu produkují více jak sto let. Proč taky měnit věci, které se osvědčily už našim babičkám. Pojdme si tedy tyto tři materiály představit podrobněji.

Mastek je nerost, který si někteří z nás vybaví jako první z Mohsovy stupnice tvrdosti. Svůj název získal díky svému jemnému povrchu, který působí mastně na omak. Mastku se ze stejného důvodu někdy říká „klouzek“. Tento nerost si pozornost kamnářů rozhodně zaslouží díky své relativně vysoké akumulární schopnosti i relativně dobré schopnosti vést teplo. Možná, že si povahou svého použití v kamnářském oboru zasloužil být již v předcházejících číslech časopisu pojednávajících o materiálech, protože stejně jako šamot nebo žárobeton je ho možné použít na konstrukce vnitřní i vnější. Vnitřními konstrukcemi je myšleno ohniště a tahový systém, vnějšími konstrukcemi myslíme například obklad litinového nebo plechového korpusu. Mastku jako konstrukčního materiálu využívá například firma Lorflam, která uvádí, že mastková akumulární kamna po třech hodinách natápění vydrží sálat dalších patnáct hodin. Jeho příjemného vzhledu zase využívají i firmy Spartherm nebo Westbo of Sweden. Spartherm například pro obklad krbových kamen Sino a Senso, ale i dalších, u Westba najdeme mastek na litinových kamnech Nobel.

Na téma, jestli je lepší materiál na výrobu krbových vložek, kamnových vložek a krbových kamen litina, nebo ocelový plech, se rozhořelo už mnoho plamených diskusí. Myslím, že za to mohou především doby již dávno minulé, kdy někdo narazil na litinovou krbovou vložku, která mu opakovaně praskla, a nebo někdo narazil na krbová kamna, která mu po krátké době používání prohořela. Dá se říci, že uvedené vady byly spíše způsobeny snahou výrobců ušetřit na materiálu, a dá se také obecně říci, že oba materiály jsou pro použití v kamnařině vhodné. Ostatně se svým složením poměrně málo liší. Litina i ocel obsahují kromě železa i uhlík. Litina více než 2,14% a ocel méně. Ocel se v různých oborech používá mnoho typů. Nejenom kamnářům je patrně nejznámější nerezová ocel, která obsahuje kromě železa ještě chrom a nikl. Litina i ocel mají velice vysoké hodnoty objemové hmotnosti a tepelné vodivosti. U obou parametrů jsou to hodnoty násobně vyšší než u šamotů, žárobetonů nebo mastku.

Kromě podobností najdeme však u ocele a litiny celou řadu rozdílů. Litina je například křehčí a hůře

Litínová kamna **Westbo Nobel**, www.kamna-factory.cz

Mastková kamna **Spartherm** Sino. Dovozce pro ČR Fire Factory Distribution, www.kolem-kamen.cz

Slévárna Skeppshult

snáší tepelný šok. V kamnářství se tělesa vložek a kamen natápí i chladnou postupně, takže je zbytečné přemýšlet o tepelném šoku. Stejně tak nám zřejmě nebude u litiny vadit její vyšší křehkost, a tudíž nižší pružnost, teda - pokud nám kamna při transportu do patra nespádnou ze schodů. Co se týče výroby krbových a kamnových vložek a krbových kamen, největší rozdíl je ve výrobním postupu. Litina se odlévá do forem a jednotlivé díly se pak k sobě šroubují, zatímco ocelové díly se řezou laserem a spojují se nejčastěji svařením. Tento fakt předurčuje litinu k výrobě velkých sérií výrobků, neboť náklady na počáteční výrobu forem jsou značné. Oproti tomu umožňuje výroba ze svařovaných plechových dílů značnou flexibilitu.

Výhodou litinových výrobků, a to platí především pro krbová kamna, je vyšší síla materiálu, což zároveň znamená vyšší hmotnost a vyšší akumulaci. I malá litinová kamna mohou mít vysokou hmotnost, proto doporučujeme zákazníkům před zakoupením litinových krbových kamen přihlížet nejenom k jejich výkonu, ale porovnat si i hmotnosti jednotlivých kamen. U krbových kamen z ocelového plechu se většinou akumulace musí zvyšovat použitím žáro-betonových tvarovek. Litina je zároveň také předurčena k výrobě kamnových vložek, které se často zabudovávají do uzavřených (hypokaustních) staveb. Litina v uzavřené obestavbě snese prakticky jakékoli teploty.

Nesmrtelná klasika – všestranný litinový sporák **Iron Dog 06**

Ocelová kamna **firetube**

HKD 08. Všechny litinové výrobky firmy **Brunner** jsou vyráběny ve vlastní slévárně v Ortrandu v Německu.

Přesun žhavé litiny o teplotě 1300°C z tavicí pece do výrobní linky. Belgie Weelde

Ve slévárně (vlevo) to celé začíná a na konci jsou krásná litinová kamna DOVRE SAGA 301. Výhradním distributorem jednoho z největších producentů litinových krbových kamen a krbových vložek v Evropě, je společnost ISD Trade s.r.o. Tato belgická litinová krbová kamna vám nabídnou skutečně velký výhled do plápolajícího ohně.

BRUNNER HKD 13 je zbrusu nová kamnová vložka, která si velikostí prosklení nezadá s krbovými vložkami.

Litínová kamna **Westbo** Carl

Jak se nám Matilda krásně vybarvila

Více na www.kamnarstvi-bechyne.cz

Kamnářství Jiří Mára & dcera

Text | Marta Jastrebnická
Foto | archiv Kolem kamen, Jiří Mára

Na počátku 21. století už málokoho překvapí, když se na pracovních pozicích, které dříve náležely pouze mužům, setká s ženami. Stejně jako následnictví ve většině královských rodin nebo rodinných společností nemusí už nutně přebírat prvorozený syn, ale již běžně první potomek, nebo dokonce první vhodný potomek. Pro někoho možná stále ještě nepředstavitelné, ale jak říkají praví skeptikové: „... pokrok nezastavíš“. Dnes vám chceme představit jedno takové plánované nástupnictví. Není první, už jsme na stránkách našeho časopisu o kamnářkách několikrát psali, ale patří pořád mezi průkopníky. Nakonec i automatická oprava ve Wordu slovo kamnářka vytrvale podtrhává červeně, tedy se ještě nezařadilo mezi běžně užívaná slova.

OTEC

– o těžkých začátcích, dobrých partáčích, rodině a spokojených kamnech

Na rozhodnutí stát se kamnářem si pamatuje Jiří Mára naprosto přesně. Začátkem devadesátých let byl s partou kamarádů na nějaké oslavě u své spolužačky na mlejně. Spolužačka tam měla čerstvě postavený nový sporák od slovenské firmy Ekofire. Všem se moc líbil a zvědavě si ho prohlíželi. V každém případě je už tenkrát překvapilo, jak drahá ta realizace byla. A protože atmosféra ve společnosti byla tenkrát opravdu podnikatelská, byli mladí a chtěli taky leccos podniknout, kamarád, absolvent bechyňské keramičky a budoucí parták, vyhrkl: „*To by byl dobrej podnikatelskej záměr, pojd'me stavět kamna!*“ Jiří Mára se svou vystudovanou elektroprůmyslovku by se k tomu nejspíš neodhodlal, protože elektro nemá s kamnařinou nic společného (dnes už možná víc, tenkrát však vůbec), ale proč to nezkusit. Nakonec ještě přibrali

do party třetího a začali. Lze nejspíš říct, že ze začátku bylo stavění kamen trochu metodou pokus a omyl. Kamnařina se tady neučila asi od roku 1965. Tenkrát si každý musel najít svoji cestu. Nebyl v podstatě žádný „učitel“, který mohl naučit, buď nechtěl nic naučit, aby neměl konkurenci, nebo byl v té době už tak starý, že nemohl pomoci. Někteří současní kamnáři byli na vyučení v Rakousku nebo Německu, kde je to ten kamnář naučil, aby mohli pracovat za něj. Jiří a jeho partáci se učili při opravách starých kamen. Dívali se, jak to ti předkové dřív stavěli, měřili si vzdálenosti apod. Literatura k tomu nebyla, ale snažili se nějak vzdělat. Parták Michal z bechyňské keramičky, který k tomuto řemeslu měl nejbliž, přinesl knihu o kamnařině z roku 1896 psanou švabachem. To si moc nepočítli, ale mohli čerpat trochu z nákrešů a obrázků. Že se to „kramluje“, to věděli, ale chtěli a potřebovali vědět víc. V té době nebyly vlastně k dostání ani materiály speciálně určené pro stavbu, všechno se dělalo

Jiří Mára s dcerou Zuzanou u prvního sporáku, který společně stavěli.

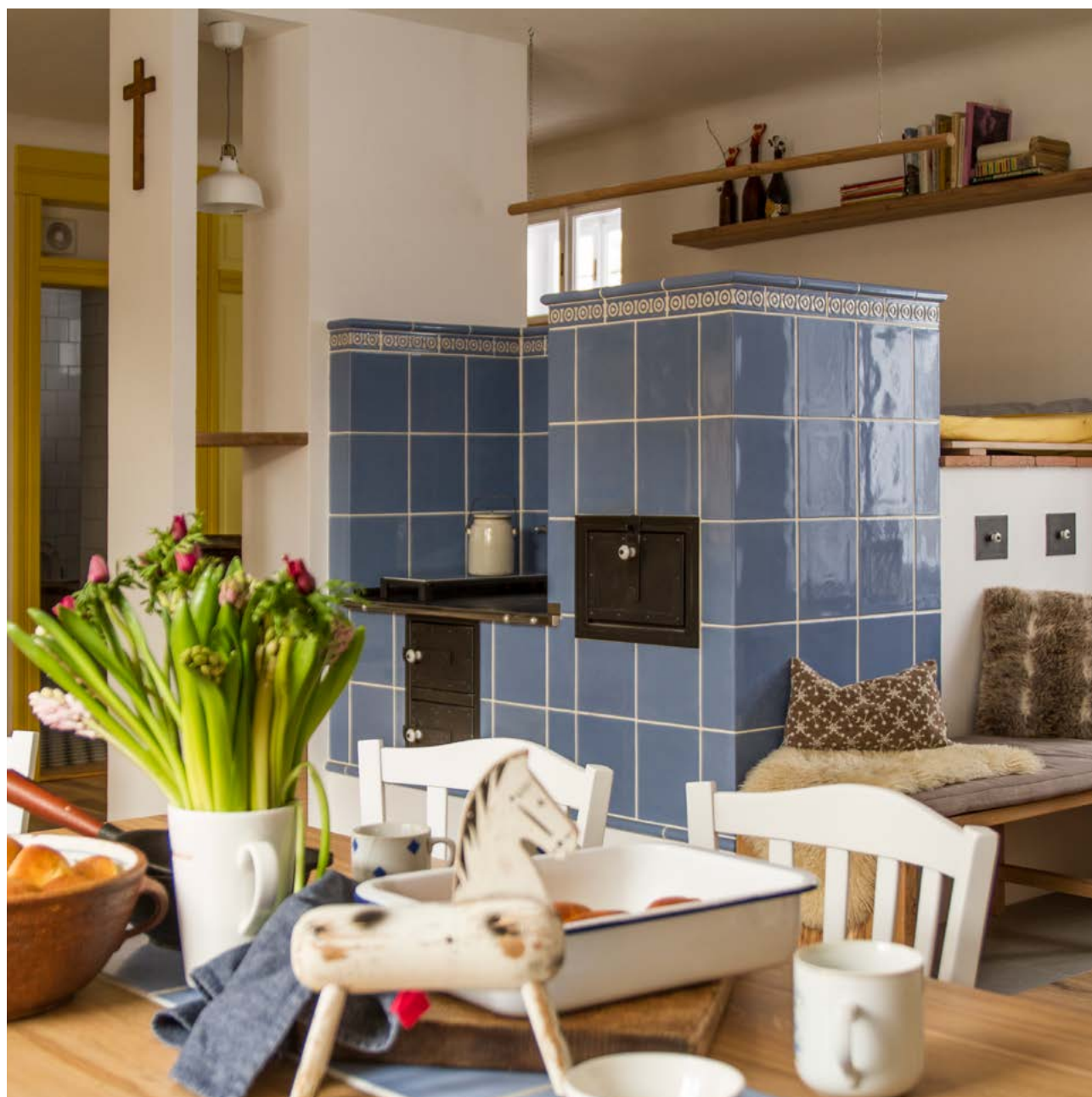
na hlinu, a např. do krbových vložek byla k sehnání jen slídová okýnka, a to se snad nehodí ani na chatu. Po-malu, ale jistě bylo těch komplikací a překážek trochu moc a podnikatelský záměr nevycházel, jak si předsta-vovali. A tak to odpískali. Jednoduše také proto, že se neuživil. Jiří začal v té době promítat v kině, aby měl alespoň nějakou jistotu. To se dalo s kamnařinou ještě celkem skloubit, 14 dní v kině a pak 14 dní na stavbě. Nakonec se vrátil k profesi elektrikáře a nějaký čas dělal i správce na horské boudě. Pořád to ale bylo s výdělkem těsné, a navíc vůbec nebyl doma. A když pak přišla rodina a hypotéka, to se musel opravdu začít snažit.

Tak víme, že to nakonec dopadlo. Jak jste to do-kázal a proč nakonec zase kamnařina?

Jiří: Řekl jsem si, že se musím konečně rozhodnout, co budu dělat, soustředit se na jeden obor a začít pořádně podnikat. Původním povoláním jsem elektri-

kář, a kdybych začal podnikat v tomto oboru, asi bych se uživil podobně úspěšně. Ale člověk stráví v práci spoustu času, a tak by ho ta práce měla taky bavit. Elektroprůmyslovku jsem vystudoval, protože otec říkal, že je to taková čistá práce a dobře ohodnocená. To je podle mě trochu málo, aby to byl důvod strávit tím celý život. Proto jsem zůstal u kamnařiny, protože mě to baví, a myslím, že je to na té práci pak vidět. Tady mi pomohl hodně Honza Pokorný. Bylo to v době, kdy jsem si nebyl jistý, že budu mít zajištěnou práci a takové příjmy, abych uživil rodinu. Honza řekl, že po-kud by mi něco nevyšlo, určitě pro mě nějaká kamna na postavení mít bude. A že si ale myslí, že za chvíli nebudu vědět, kam dřív skočit, a měl pravdu.

Já si to stejně neumím představit, že byla tehdy nějaká obrovská poptávka po kamnech. My jsme v těchto letech opravovali náš první dům a pro-mýšleli jsme spoustu věcí, ale vůbec jsme neuva-žovali o tom, že bychom si tam pořídili kamna.

Jedna z realizací Jiřího Máry (s Jaroslavem Prokopem). Kachlový sporák z kachlů od firmy K&K POKER – pásek Tradičníál

Musím však přiznat, že můj otec na základě jakýchsi apokalyptických představ trval na tom, abychom zachovali všechny komíny a měli v domě topení nezávislé na plynu a elektřině. Tenkrát jsme to považovali za trochu přehnané důsledky vzpomínek na válečné dětství, nicméně jsme poslechli. Ovšem v současné době už to chápeme všichni velmi dobře.

Jiří: Můj otec měl úplně stejný názor. Jinak vlastně taky nevím, ale zakázky byly. Na začátku opravdu spíš sporáky a kamna na chalupách, které už větší-

nou nešly opravit, a tak jsem stavěl nové. Takže jsem začínal opravdovou kamnařinou, kamna, kachlové sporáky, sloupová kamna. A také krby na chatách. V nových domech se kamna ani krby ze začátku moc nestavěly, navíc solidní krbové vložky tady nebyly, to až právě Honza Pokorný sem začal vozit Spartherm, a to už bylo co nabízet. Do moderního domu se hodí spíš takové ty moderní „bedny“. Často si ale myslím, že by možná bylo lepší, kdyby lidi chvíli v domě bydleli a ten dům by si tak nějak sám řekl, co chce, ale chápu, že to nejde.

Při volbě kamen nebo krbu nejde tedy jen o technologii a design, ale také o „něco navíc“?

Jiří: To bych řekl, kamna jsou prostě srdce domu. Kdysi jsem stavěl kamna v jedné chalupě na Domažlicku. Přestěhovala se tam paní z Prahy, rozhodnutá žít svůj život jinak než doposud. Byla to mimořádná, velmi osvětlená dáma. Já sám jsem byl zrovna v té době celkem dost nešťastný, protože jsem se právě rozváděl, měl jsem toho plnou hlavu, ale z nějakého důvodu jsem k ní pojal důvěru a vyvalil jsem na ni ty svoje splíny. A paní Eva řekla: „Ale pane Jiří, já chci mít spokojená kamna a chci, aby mi je stavěl spokojený kamnář, pojd'te si o tom popovídat“. A tak jsme to všechno probrali, opravdu mi tenkrát moc pomohla. Před časem jsme tam okolo jeli s Edit, mojí současnou partnerkou, a chtěli jsme ji navštívit. Volal jsem jí, že se zastavíme. Bohužel neměla čas, protože právě odjížděla na nějaký kurz ájurvědy. Ale opět mi vyrazila dech, když řekla: „Ale to nevádí, stejně přijed'te, můžete tady přespát, já vám tu chalupu půjčím.“

Věřím, že setkání s takovými lidmi dává práci další smysl. Existují však i opačná setkání? Odmítl jste někdy na něčem pracovat?

Jiří: I to už se mi stalo. Já respektuji přání zákazníka, někdy se ho samozřejmě snažím nasměrovat tak, aby

stavba opravdu dobře vypadala, a především fungovala a celkem to vychází. Musí existovat vzájemná důvěra. Je ale fakt, že se šestý smysl nemá podceňovat. Někdy čas jsem stavěl kamna s Jardu Prokopem a ten měl tenhle smysl celkem vyvinutý. Dokázal odhadnout, kdy to nebude fungovat. Ale nejde tady o to, jak bude vypadat stavba, spíš o jednání mezi lidmi, takže pokud mám opravdu silný pocit, že to mezi mnou a zákazníkem nebude fungovat, nejdu do toho. Ale nestává se to často.

A co Vy, máte doma kamna?

Jiří: Někakou dobu jsem byl ta pověstná „kovářova kobyla“, kterou není čas okovat. Ale nedávno jsem rekonstruoval baťovský domek v Sezimáku, kde bydlím, a samozřejmě jsem si tam kamna pořídil, ale upřímně řečeno, nebylo to vůbec jednoduchý rozhodování. Technologicky mi to bylo jasné, ale vůbec jsem netušil, jak budou vypadat. Díval jsem se i na konkurenční stavby kolegů. Čím víc má člověk možností a znalostí, tím je někdy složitější výběr a končíte většinou u těch nejjednodušších řešení. Mám „bednu“ s akumulací obestavbou, teplovzduch. Musím říct, že jsem spokojený, vytápím dům na 20 stupňů, což se může zdát někomu málo, ale kdo má doma kamna, ví, že místnost vytopená na 20 stupňů kamny je pocitově teplejší,

NOVINKA! KINGFIRE KANTO SC

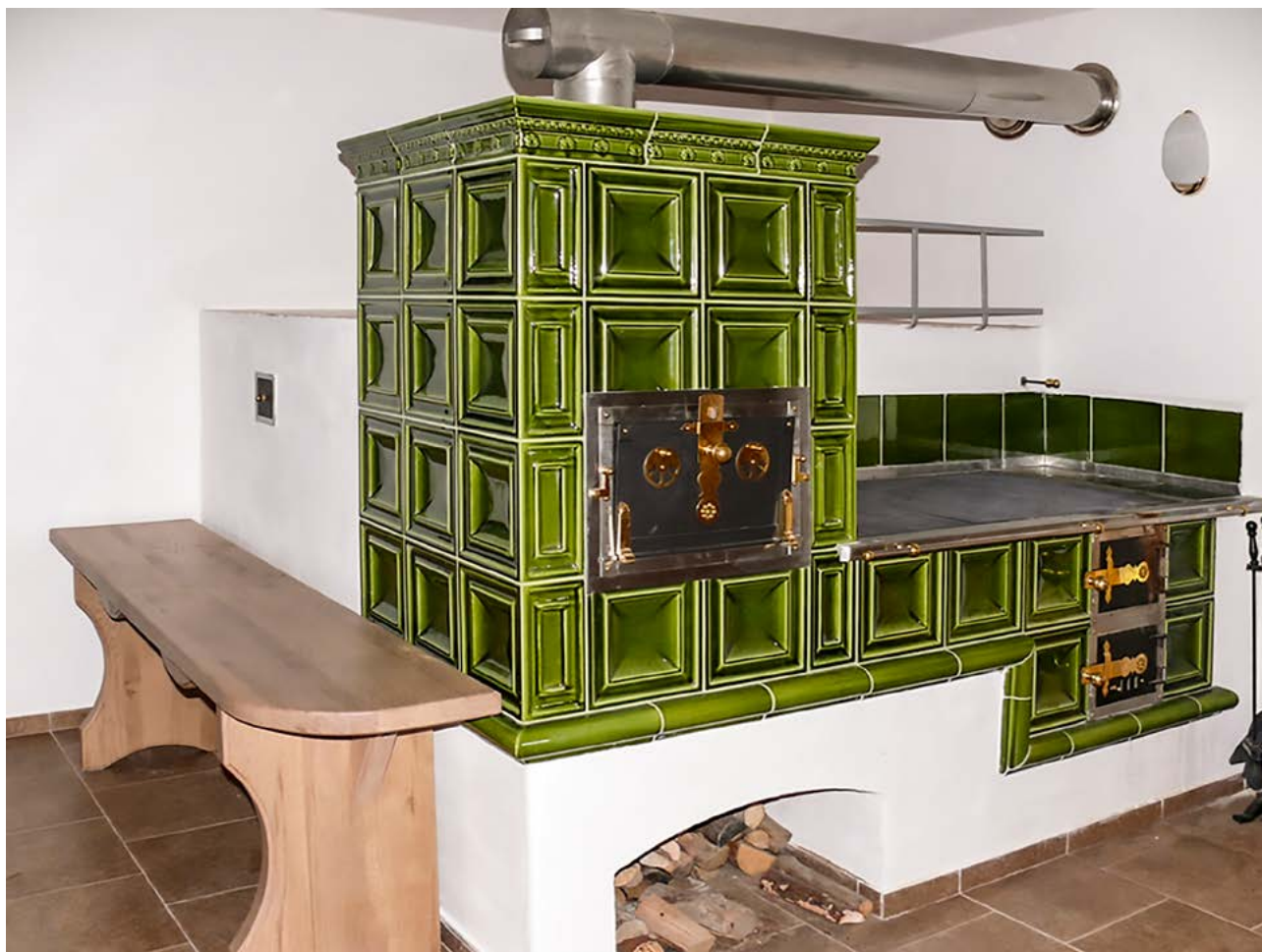
**ROHOVÝ
KRBOVÝ
MODUL
+ KOMÍN
= V JEDNOM**

reddot winner 2023
best innovative product

reddot winner 2023
best of the best

Zelená lahvová glazura MX102 zdobí kachlový sporák s dřevěnou lavicí a kovářím od firmy JOKR. Kachel kazeta s římsou Flóra od Kamnářství Bechyně. Realizace Jiří Mára

Teplovzdušné kachlové obestavby od Jiřího Máry

než když ji vytopíte radiátorem, to teplo je prostě jiné. Samozřejmě k tomu mám ještě elektrický kotel s podlahovkou. Topím tvrdým dřevem, tak spotřeba není velká. Je důležité si uvědomit, že s kamny je spojený nejen dobrý komín, ale taky shánění, skladování a příprava dřeva, což už není taková zábava, ale s tím se prostě musí počítat.

A máte vlastně na topení a přípravu dřeva čas? Kamnáři mají asi pořád hodně práce.

Jiří: To je pravda, práce je pořád hodně. Já nemám rád, když se na mě chvátá, ona vlastně tato práce není moc „chvátací“ a potřebuje svůj čas. Jenže samozřejmě nic není ideální. Někdy se stavba zdrží, pustí vás tam pozdě a potom už spěchají obkladači, podlahář nebo malíři, takže je třeba to stihnout. Ale teď už jsme dva a je to rozhodně lepší. Jsem moc rád, že mám někoho, kdo mi může pomoci, případně mě zastoupit a časem řemeslo převeze. Navíc mám další plány, nechci už tolik času trávit v práci, dluhy mám splacené, rád cestuji, a začal jsem dokonce zase občas promítat v kině, teď už jen tak pro zábavu. A snad budu mít jednou čas i na včely, byl bych asi v páté nebo šesté generaci Mářů včelařem. Včelín mám, zatím ho ale na včelaření jen pronajímám, na to opravdu tolik času ještě není. Uvidíme, zatím dceru zaučuji a je před námi ještě spousta práce.

DCERA

– o studiu za časů covidu, brigádě u tatínka, posilování a samostatných stavebách

Tento rozhovor probíhá v domě, kde v kuchyni stojí sporák, který je zajímavý právě tím, že je to první společný sporák tandemu otec a dcera. Stavěli ho v srpnu 2020, kdy dcera Zuzka dělala u tatínka prázdninovou brigádu. Může to znít divně, ale covidová opatření měla na toto spojení velmi dobrý vliv. Co se studentkou, která má dvě hodiny distanční výuky a pak se dost nudí. Může pomoci otci. A tak Zuzka Márová nasedla k tatínkovi do dodávky, absolvovala po telefonu nějaké to učení a pak šla pomáhat. Tak to běželo víc jak tři čtvrtě roku. Nejspíš bylo dobré, že si to mohla jen tak nezávazně vyzkoušet a rozhodnout se, jestli by takovou práci chtěla dělat. A zjevně chtěla.

Zuzko, studovala jste obor, který má něco společného s kamnařinou? Co Vás vedlo, kromě brigády u tatínka, k rozhodnutí vyučit se kamnářkou?

Jiří: To si tedy taky rád poslechnu.

Zuzka: Studovala jsem gymnázium a upřímně řečeno mě studium moc nebavilo, nejsem studijní typ, nejspíš

jsem se tam dostala omylem. A hlavně jsem nevěděla, co bych chtěla po gymplu dál studovat. A ta brigáda u tatky mě bavila a říkala jsem si, jak je hezké, že je za mnou něco vidět, že je to vlastně tak trochu umění a že do to půjdu.

A jak se ta spolupráce vyvíjela, někdy to může být docela náročné, a ne vždy to funguje, když spolupracují rodinní příslušníci?

Zuzka: No je pravda, že jsem párkrát brečela. Někdy to vysvětlování od tatínka bylo hodně intenzivní, někdy nemohl pochopit, že já to nemůžu pochopit, ale nestěžuju si. Vyhovuje mi, že pracuji s tátou, myslím, že se mi snáz říkájí i ty nepříjemné věci, což by v jiné práci asi nebylo úplně možné.

Jiří: I já jsem se trochu poučil a dávám si pozor, abych zbytečně moc nevrčel. A pak taky už vím, že některé dny v měsíci se na stavbě musím zklidnit a neříkat ty svoje pravdy příliš zostra, protože reakce je potom nějak ostřejší, než bývá běžně. Chvilí mi trvá, než mi to dojde, na tom ještě musíme zapracovat.

Co na to říkala maminka?

Zuzka: Ze začátku s tím nesouhlasila. Nešlo ani tak o to, že je to manuální práce a celkem pro holky netypická. Ale myslela, že je škoda zahodit maturitu a nepokračovat dál ve studiu. Neviděla v tom budoucnost. Ale nakonec byla ráda. Jak přišla druhá vlna covidu, říkala, že je ráda, že to dělám, že mě třeba v této práci nikdo nebude nutit nechat se očkovat, když nebudu chtít. Kromě tatínka.

Jiří: Ani ten ne ...

Co všechno už tedy děláte?

Zuzka: Když jsem začínala na tomto sporáku, tak jsem dělala opravdu jen pomocné práce. Řezala jsem kachle a hlavně se hodně dívala, jak se co dělá. Dnes už vím, co a jak udělat, ale jsem ráda, když je u toho i táta, je to taková jistota. Někdy trochu bojuji s těmi půdorysy stavby. Chce to ještě trochu času.

Jiří: Abych se ujistil, že ví, co dělá a dělat má, tak někdy u jednoduchých staveb Zuzce řeknu: „Dneska to bude obráceně, ty budeš MISTR a já budu HOKR (HOvado K Ruce) a já teď nepřemýšlím, jen řežu a ty to řídíš“. Ještě musí taky vylepšit ty rohy u kachlových staveb, ale už se jí to také daří. U těch kachlů je to samozřejmě problém, protože když ten roh urazíte, tak jich nemáte moc navíc a blbě se to řeší.

Není to pro Vás ale přeci jen trochu těžká práce? Musíte odnášet spoustu materiálů.

Jiří: Zuzka chodí skoro obden do posilovny, takže trénuje. Už je opravdu platným členem týmu.

Zuzka: Malou vložku vezmeme společně, když je to něco většího, domluvíme se na stavbě, že nám pomůžou. Myslím, že to podobně řeší i jiní kamnáři, některé vložky sám člověk prostě neodnese. Jinak tam toho tolik těžkého není, kachel váží 2-3 kg, šamotová deska 10 kg, a to není tak strašné. Potom dohromady je ta stavba fakt těžká, ale postupně to tam nanosit není až takový problém.

A jednoho krásného dne prostě už vyrazíte na stavbu úplně sama?

Zuzka: Ale já už teď jezdím na stavby sama, běžně na takové dodělávky jako je vymazání spár apod. A už mám za sebou jednu „bednu“, kterou jsem dělala úplně sama.

Jak na Vás reagují zákazníci, nepřekvapí je někdy, že jim bude stavět kamna mladé děvče?

Zuzka: Tak zrovna nedávno se něco takového stalo. Byla jsem na stavbě sama. Přijel zákazník a nejspíš se asi trochu polekal a ptal se nejistě, jestli to opravdu budu stavět jen já sama. Taky je někdy sranda, když jedeme s tátou do stavebnin a řídím dodávku já, tak všichni koukají trochu vyjeveně a nevěří.

A plánujete nějaké další vzdělání v tomto oboru, nebo se prostě vyučíte u tatínka?

Zuzka: Uvidím, zatím se chci učit u táty. Uvažujeme, že bych mohla také do kamnářské školy k Mojmíru Jauernigovi, tu považuje táta za nejlepší.

Jiří: Také by se mi líbilo poslat ji někam na zaučení, k nějakému šikovnému kamnáři, aby se přiučila i něčemu jinému. Třeba až někdy nebude tolik práce. To se uvidí, zatím jsem o tom s nikým nemluvil. Myslím, že mezi kamnáři taková rivalita není, že by jim vadilo, že budou mít učedníci z jiného kamnářství. To je otázka, jak oni by to cítili.

Dlužno podotknout, že Zuzka Márová má bratra, který by teoreticky podle zvyklostí měl být tím nástupcem. Tady se ukazuje, že nemá smysl na něčem takovém lpět. Zuzky bratr má svůj obor už dávno vybraný, studuje zahradní architekturu a kamnařina ho nijak nezaujala. I sám Jiří říká, že by spolu ani pracovat nemohli, že má každý jiné osobní a pracovní tempo a nešlo by to dohromady. S partnerkou má Jiří ještě dcerku, které je deset let, tady se teprve uvidí, jakým směrem se vydá. V každém případě se dá říct, že u Mářů mají rádi, když za nimi něco pěkného zůstane – krásná zahrada nebo povedená stavba. Jak říká Jiří, je úžasný zážitek vidět radost lidí, když vidí hotovou stavbu: „Člověk už je kolikrát unavený, už by se na to nejradši vykašlal. A pak ty lidi přijdou – nejlepší je, když tam během stavby nejsou - a potom přijdou k hotovému dílu a jsou nadšení, jak jsou ty kamna krásná. A to je nádherný pocit. Nechci, aby to vyznělo nějak blbě, ale je to tak. A to ty Zuzce opravdu přeju, když je u toho a vidí to.“

My přejeme samé šťastné stavby a děkujeme moc za milý rozhovor!

FOR[®] ARCH

34. MEZINÁRODNÍ STAVEBNÍ VELETRH

19.–23. 9. 2023

www.forarch.cz

MÍSTO KONÁNÍ
PVA
EXPO PRAHA

ODBOBNÝ PARTNER
PEFC
Přírodní dřevina

PARTNER
nová
zelená
úsporám

PARTNER PVA EXPO PRAHA
shopex.cz

OFICIÁLNÍ VOZY
Ford

PRÉMIOVÁ LITINOVÁ
KRBOVÁ KAMNA

DOVRE

TRADIČNÍ BELGICKÁ
ZNAČKA S NORSKÝMI
KOŘENY

isd Trade s.r.o.

Výhradní distributor pro Českou a Slovenskou republiku.
www.isdtrade.cz | info@isdtrade.cz | telefon: 722 35 35 35

**Kamnáři
z Krušných
hor**

Specialista na teplovodní vytápění.
Individuální stavby kamen, krbů,
pecí, sporáků a komínů. Vyjma
samotné realizace poskytujeme také
úvodní konzultace, návrhy projektů,
vizualizace a servis.

Rádi vás přivítáme v našem
showroomu v Karlových Varech.

KOUTECKÝ
kamna | krby | komíny | teplovodní vytápění

Showroom a prodejna
Merklínská 14, 360 10 Karlovy Vary – Sedlec
Tel: +420 353 926 356, Mob: +420 736 111 844
jan@koutecky.top, www.koutecky.top

Slatiňany

– zámek z druhé ruky

Text | Jaroslav Bušta

Foto | Lukáš Zeman, Jaroslav Bušta, redakce, Romana Indrová Semelková

Zámek Slatiňany

Království kamen na zámku Slatiňany

Volnočasové aktivity. Někdo si představí válení na pohovce s knížkou, jiný polykání kilometrů na kole, jiný zase pohodovou pěší turistiku. V naší zemi ale existuje jedna velmi oblíbená aktivita propojující aktivní i pasivní trávení volného času – chalupaření. Utéct z městského bytu do přírody, uniknout z hektické civilizace do domku na venkov nebo alespoň zahrádkářské kolonie s drobnou dřevěnou stavbou, pěstovat zeleninu, odpočívat a relaxovat.

Chalupy, někdy malé dřevostavby, jindy celé rodinné domy nebo statky. Jejich zařízení bývá různé, často druhoradé. Ostatně situaci možná sami znáte. Máte doma věci, které jste nahradili novějším modelem, ale ty staré jsou plně funkční a je škoda je vyhodit. Co s nimi? Odvezete je na chalupu! Druhou velmi oblíbenou aktivitou v naší zemi je navštěvování hradů a zámků, obdivování architektury, uměleckých děl, zručnosti našich předků nebo poslouchání příběhů o urozených šlechticích z dávných dob. A jak tyto dvě věci souvisí? Možná na první pohled vůbec, ale na následujících řádcích se přesvědčíte, že nás čeká v tomto historickém okénku zajímavá paralela se současností. Co kdyby tou chalupou byl totiž samotný zámek? Jeden takový najdeme na východě Čech nedaleko Chrudimi.

Slatiňanský zámek vznikl před mnoha staletími na místě staré rytířské tvrze, kterou nový majitel Bohuslav Mazanec poslal na konci 16. století k zemi a materiál využil k výstavbě nového sídla. Využil dokonce služeb stejného architekta jako jeho nadřízený Vratislav z Pernštejna, ke kterému Mazanec vzhlížel a snažil se mu vyrovnat. Proto není divu, že nový zámek byl vlastně jakousi malou zmenšeninou pernstejnské Litomyšle. Další staletí byla jak jízda na horské dráze, chvíli prosperita, chvíli dluhy a prodeje zámku ve veřejné dražbě. Situace nabrala nový směr až s příchodem velmi urozené a podnikatelským duchem osvětlené rodiny knížat z Auerspergu. První z nich - Jan Adam, oblíbenec císaře Františka Štěpána Lotrinského, nechal zámek barokně upravit, druhý - Karel - provedl velkými stavebními zásahy kompletní proměnu areálu v duchu klasicismu. Od dob třetího z Auerspergů - Vincenze Karla - můžeme sledovat velmi zajímavou, ačkoli jistě ne zcela ojedinělou praxi. Nutno zde podotknout, že Slatiňanům byla v této době určena funkce příležitostného letního sídla, kam se jezdilo trávit soukromý volný čas, do přírody, za koňmi, na hony a později i dostihy. Ano, dostáváme se na knížecí chalupu o velikosti 101+1 se zahrádkou o 26 hektarech. Kromě mobiliáře, který byl cíleně vyráběn pro zařízení zámku Slatiňany, bylo vybavení přiváženo také z jiných objektů ve vlastnictví stejného majitele. Důvod je nasnadě – finance. Souběžně s úpravami Slatiňan totiž probíhaly stavební práce i na jiných rodinných sídlech, zámku ve Žlebech a paláci ve Vídni. Úpravy těchto domů byly finančně velice náročné, a tak se zámek Slatiňany musel spokojit se skromnějšími rozpočty a mobiliářem, který byl jinde označen jako již nadále nevhodný. Odhlédneme-li od investic do parku a obory, stavělo se ve Slatiňanech

Slatiňany, jídelna

Slatiňany, kamna v přízemí

Slatiňany – kuchyně

Auerspergové s přáteli na terase ve Slatiňanech, 1906

v tomto období opravdu úsporně. Cílem slatiňanské přestavby zahájené v roce 1857 bylo pouze zvýšit počet pokojů pro přátele, kteří v podzimním období přijížděli na hony. Úprava byla proto svěřena rodinnému architektovi Benediktu Škvorovi, který pro rodinu projektoval víceméně pouze hospodářské budovy. Druhé období zásadních úprav, které zámku vtiskly jeho dnešní tvář, se uskutečnilo na sklonku 19. století, kdy se Slatiňany staly domovem, ve kterém našla zalíbení již čtvrtá generace – rodina Františka Josefa z Auerspergu. Ten po své matce Vilemíně rozené Colloredo-Mansfeld zdědil palác v pražské Karlově ulici. Pro Františka to byl již devátý velký objekt k bydlení, proto se rozhodl jej částečně přebudovat na luxusní činžovní dům, aby umožnil náklady spojené s údržbou tak velkého objektu. Historické vybavení interiérů tohoto paláce bylo posléze převezeno především do Slatiňan. O tom také ve svých pamětech hovoří Františkovův synovec Alois: *„Zámek ve Slatiňanech vybavil můj bohatý strýc především zařízením z pražského paláce podle své osobní „noty“ a dobového vkusu.“* Převoz celých interiérů z paláce v Praze rozebraných na jednotlivé díly, jakými byly například podlahové parkety, vyřezávané obložení stěn, lustry a mobiliáře v podobě obrazů, úložného, odkládacího i sedacího nábytku se uskutečnil v prvních letech nového století. Interiéry Slatiňan byly doplněny také o již nevyužívané prvky žlebského zámku. Bohatě vyřezávané obložení v slatiňanském Černém salonu bývalo dle akvarelu součástí tamního Modrého salonu. Vlastní doplňování

a zařizování interiérů ve Slatiňanech bylo doménou především paní domu. Z dochovaných skic a akvarelů na zámcích Slatiňany i Žleby je patrné, že některé části byly navrhovány jak Františkovou matkou, tak i manželkou.

A jak se v takovém domě bydlelo? Zřejmě velmi dobře, neboť se zde manželům Auerspergovým narodily tři z pěti dětí, do Slatiňan přijížděli soukromé návštěvy, členové širší rodiny a blízcí přátelé. Františkova rodina zde trávila víceméně polovinu roku, věnovala se svým oblíbeným koníčkům a nazývala tak Slatiňany právoplatně svým domovem. O zbytek roku se musely podělit paláce v Praze a Vídní, zámky Žleby a Karlslust, hrady Matrei a Sprechenstein, lovecké záměčky v Ginzlingu a Polomi.

S přibývajícím věkem kníže na Slatiňanech trávil více a více času, zásadní se stala otázka tepelného komfortu. Není se proto čemu divit, že interiéry Slatiňan byly vybaveny řadou kachlových kamen a krbů. Třicet jedna kompletních stojících kachlových kamen, několik rozebraných a tři sporáky bychom dnes našli v bohatě zařízených interiérech, ve kterých se přesuneme časem o více než století zpět. Můžeme si už jen představovat, jak šéfkuchař Karl Blum udiveně kouká na nový věžový sporák vídeňské firmy Josefa Viktorina, nebo jak asi reagoval kastelán zámku Johann Čížek, když mu pan kníže oznámil, že se kachlová kamna budou doplňovat o ústřední horko-

vzdušné a později teplovodní topení firmy Augusta Šembery z Českých Budějovic. Slatiňany patřily mezi nejpokrokovější zámky své doby. S elektřinou od roku 1890, o rok později soukromá telefonní linka, sedm koupelen, deset splachovacích toalet, centrální rozvody teplé i studené vody, ústřední topení, výtah na dopravu jídel, moderní kuchyně atd. Přesto zůstaly pomyslnou chalupou mezi reprezentativními domy knížecího rodu, ale chalupou nejmilovanější. František Josef Auersperg své ženě Vilemíně píše v dopise z 19.10.1901: *„Budu čekat na Tvůj příjezd domů na Slatiňany.“*

Vězte, že i my na Slatiňanech budeme čekat a těšit se na příjezd váš.

Detail majolikové výzdoby saletku, který vidíte na protější straně.
(saletek je přízemní místnost otevřená do zahrady – taková malá sala terrena)

Na zámku Slatiňany se v minulém roce natáčel celovečerní film s názvem Služka na motivy knihy, jež napsala Hana Lasicová. Mezi stovkou komparzistů se objevil i jeden kamnář a část jeho rodiny. Pozorný čtenář, který nás sleduje delší dobu, určitě ví, o koho jde.

Svoje tipy zasílejte na
redakce@kolem-kamen.cz.

Všechny správné odpovědi slosujeme a výherce získá nějaký zajímavý kousek z litiny a volné vstupenky do zámku Slatiňany.

*Nápověda:
Kamnář, který krásné stavby mívá,
v jeho příjmení topidlo se skrývá.*

**BLACK
EDITION**

Značku SPARTHERM na českém trhu zastupuje Fire Factory Distribution s.r.o.
nábř. Otakara Ostrčila 257, 392 01 Soběslav

LORFLAM

Mastková akumulční kamna LORFLAM

efektivně využívají tepelnou energii ze spalování dřeva. Po 3 hodinách topení získáte **až 15 hodin sálavého tepla** díky akumulčním schopnostem mastku.

**Výhradní dovozce
METAX KRBY s.r.o.**

Videňská 262/125c, 619 00 Brno

☎ 721 045 874

www.krby-metax.cz

Schiedel KINGFIRE KANTO SC

Nová generace krbových kamen s efektivnějším spalováním

Společnost **Schiedel** v tomto roce představila novinku, monolitický komínový systém se zabudovanou rohovou krbovou vložkou **KINGFIRE KANTO SC**. Výjimečnost tohoto produktu dokazují dvě ocenění v rámci mezinárodního designového klání **RED DOT AWARD**. Pověstnou červenou tečku si **KINGFIRE KANTO** odnáší z kategorie inovativní technologie a designové provedení. Kromě zajímavého estetického řešení představuje novinka do detailu propracovaný produkt, který vyniká svým ekologicky úsporným provozem. Jeho instalace je tak možná i do husté městské zástavby.

Tento model dává větší svobodu projektantům a koncovým zákazníkům v rozhodování, kam krbovou vložku umístit a jak ji začlenit do prostoru. V reakci na optimalizaci zastavěného prostoru je krbová vložka **KANTO SC** opatřena vysunovacími dvířky, které při otevírání nijak nezasahují do prostoru. Analýza teploty uvnitř vložky zase o krok posouvá efektivitu hoření. To potvrzuje právě získání dvou červených teček (Red Dot AWARD). Mezinárodní porota ocenila hned několik aspektů. V první řadě ocenila jednoduchou instalaci, těsnost systému a kompatibilitu se systémem řízeného větrání. Dále vyzdvihla neobvykle řešená dvířka a rohové provedení. V neposlední řadě pozitivně ohodnotila minimální produkci škodlivých emisí. Vytápění systémem **KINGFIRE KANTO SC** je tak kompatibilní s trendem zdravého bydlení a vytápění.

Umělá inteligence se nevyhýbá ani kamnařině: Je dobrý sluha, nebo zlý pán?

Text | Julie Hrabánková, Jitka Pokorná
Foto | Umělá inteligence

Je tu. Klepe na dveře. A už jen tak neodejde. Umělá inteligence. Převrátí všechno jako průmyslová revoluce, nebo bude představovat spíš jenom dílčí pokrok, jako třeba vynález televize nebo pračky? Co všechno dokáže? Může nám kamnářům pomoci, nebo nám bude naopak házet klacky pod nohy? Takové otázky si pokládáme už od loňského podzimu, kdy tohle téma začalo vířit celou společností napříč kontinenty. Na příliš jasných odpovědí to zatím nevypadá.

My jsme se ale v duchu hesla - kdo chvíli stál, už stojí opodál - rozhodli, že není na co čekat. Zjistíme, co nám může umělá inteligence nabídnout. Proklepneme si ji. Nebudeme čekat, až jak to dopadne. Jak se tedy nové technologie v čele s umělou inteligencí promítají do naší práce?

Držíme prst na tepu doby

Mohlo by se zdát, že si kamnářství jako řemeslo, jehož počátky sahají až do středověku, úplně nebude rozumět s moderními technologiemi. Ale i kamnářství muselo ve svém vývoji čelit mnoha výzvám. Vlivy přicházející ze zahraničí, zavedení tovární výroby nebo vynález ztekucení licí hmoty. To vše jistě ovlivnilo vzhled, cenu, ale i technologii výroby.

V době poměrně nedávné se velikou pomocí a významným posunem pro kamnáře stala digitalizace.

Nikoho již dnes nepřekvapí, že návrh kamen dostane zákazník mailem a projekt kamen je vytvořen v některém z mnoha 3D programů. Návrhy kamen, kování, spalínových komor kreslíme nebo spíše modelujeme na počítači. Jako staromilec stále preferuji své představy, skicy a nákresy kachlů vyjadřovat pomocí spojení tužka–ruka. Ale i tam si pomáhám moderními

Osobní tip:

Vždycky, když zadávám požadavek do některého z programů umělé inteligence, nezapomenu začít slovíčkem „prosím“. Kdyby náhodou pak umělá inteligence ovládla svět, bude mě mít radši.

Výsledek zadání na téma secesní kachel s motivem vážky

technologiemi v podobě elektronického diáře, který pak vše převede do elektronických dokumentů.

Velkou kapitolou se pro nás pak stávají 3D tiskárny. Tisknou zmenšeniny budoucích kamen, aby si zákazník lépe mohl uvědomit hmotu budoucího kamene, nebo řeší tisk nového reliéfu na kachlích. Ten pak slouží jako polotovar při výrobě sádrové formy, a ukrátí tak celý velmi náročný modelářský proces. V Americe se již dokonce objevují kachle vytvořené

3D tiskem z licí keramické hmoty. Tam ještě nejsme, ale uvidíme, kam to půjde dál.

A kreativci nebudou mít co žrát!

Když jsme si nechali vytvořit umělou inteligencí návrhy úplně nového kachle, spadla nám brada. Nejenže jsme ho viděli prakticky okamžitě, ale s návrhem se dalo pracovat dále a upřesňovat jeho konečnou podobu. Vlastně úplně stejně, jako bychom seděli se zákazníkem s tužkou a papírem a vymýšleli, jak

Takhle si umělá inteligence poradila s motivem artyčoku

bude hotový návrh vypadat. V tu chvíli jsme si vlastně uvědomili dopad této nové technologie. Stroje naše řemeslo ulehčovaly postupně po staletí, to je pravda, ale vždy nám jen ubíraly manuální práci. Teď ale vůbec poprvé nahrazují kreativní práci člověka.

Umělá inteligence nám zfleku navrhne i titulku časopisu. Kvalita je zcela uspokojující, řešení bleskurychlé, pokusů je neomezeně. I při tvorbě zbytku časopisu se její pomoc vyloženě nabízí. Návrhy témat, rešerše, analýzy, trendy, korektury, ale i celé články, u kterých

by jen málokdo rozeznal, zda je psal člověk nebo umělá inteligence. V současnosti nám slouží jako takový bystrý stážista, který zjistí, co potřebujeme, dodá podklady nebo navrhne řešení.

„Je důležité poznamenat, že i když umělá inteligence může efektivně zpracovávat určité úkoly, existuje řada aspektů redakčního procesu, které jsou stále velmi lidské a subjektivní. Redaktoři přinášejí do své práce kreativitu, empatii, schopnost posuzovat kontext a uvádět do textů lidský pohled, což jsou prvky, které

Řešení vizualizace krbových kamen v interiéru

umělá inteligence nemusí vždy plně nahradit.“ To je názor umělé inteligence. Díky za něj, jsme o něco klidnější.

Jak to může fungovat?

Historicky se vždy předpokládalo, že stroje jednou nahradí manuální práci a lidstvo už nebude potřebovat například dělníky v továrnách. To se sice už děje, ale velmi pozvolna a stojí to velké množství peněz. Ted' tady ale najednou máme relativně levnou a rych-

lou náhradu lidské kreativity a myšlení. Říkáte si, jak vlastně může stroj myslet a tvořit? Vždyť on přece nemá umělecké citění, takže si musí vymýšlet. Pravda je někde uprostřed.

Umělé myšlení je totiž postaveno na procesu učení a pak následném rozhodování na základě toho, co je naučené. To je zjednodušeně řečeno hlavní rozdíl oproti běžným počítačovým programům, které jen slepě dělají to, co jim tvůrce řekl. Umělá inteligence vám vymyslí odpověď podle toho, co všechno se naučila.

Takhle by si umělá inteligence poradila s obálkou časopisu

Zrovna v našem požadavku na návrh secesního kachle s různými motivy měla opravdu z čeho brát. Vždyť obrazů secesních kamen je na internetu mnoho.

Možná je to pravda, možná ne

Ale pozor, ne vše, co umělá inteligence tvrdí, je pravda. Není to porucha ani záměr, ale strojové myšlení má motivaci vám za každou cenu odpovědět. Když se tedy zeptáte, jestli chalupa s číslem popisným 87 v libovolné obci v jižních Čechách má komín, tak vám řekne, že

jasně, že má. To ale hlavně proto, že má nastudováno, že historicky měly všechny stavby komín, a tak jej určitě má i ta vaše. A bude tvrdošíjně tvrdit, že to tak je, protože se to takto naučila.

Berme tedy, alespoň prozatím, vše, co pro nás umělá inteligence vytvoří, s rezervou. Využívejme ji do sytosti jako nástroj, ale spoléhejme se na vlastní rozum. Postupně bude stále těžší rozeznat, co vymyslel stroj a co je dílem člověka. Zároveň nám ale možná umělá inteligence otevře dosud netušené možnosti.

KRBY PELANT

U Stadionu 1190, 434 01 Most

+420 602 347 979 | info@krbypelant.cz

www.krbypelant.cz

Promat

Vysokoteplotní materiály pro vás Horké chvíle s chladnou hlavou!

Materiály pro krby a kamna

www.promat.tech
Promat s.r.o.
Evropská 11 (The BLOX),
160 00 Praha 6

Bud' x nebo!

Text | Jitka Pokorná

Foto | Pavel Mlázovský a archiv Kolem kamen

To by se z toho jeden picnul. Typický ruční kachel se zřetelnou nožní stopou. A teď babo rad! Foto Pavel Mlázovský

Ruční, nebo nožní kachel?

Rozmohl se nám tady takový nešvar – řečeno slovy Evy Holubové z oblíbeného filmu Pelíšky. Ne, nebojte se, dál už v tomto citátu pokračovat nebudeme, nebudeme tedy vulgární. I když bychom klidně mohli. Spíš se pokusíme některé zažité omyly uvést na pravou míru, jak je naším dobrým zvykem. O co tedy vlastně jde?

O stále častější pojem „ruční kachle“. Vyjdeme-li z názvu naší rubriky, pak proti tomuto pojmu musíme postavit pojem opačný, tedy kachle strojní, průmyslové, půjdeme-li do extrému, možno říci i nožní.

Jenže to by bylo velmi nepřesné a závadějící, stejně jako je závadějící pojem „ruční“ kachel. Odborná literatura totiž žádný takový pojem nezná. Použití tohoto názvu je totiž jen taková marketingová zkratka, která se snaží v zákazníkovi navodit dojem, že každý „ruční kachel“ je sám o sobě jedinečným uměleckým dílem. Pokud ho bude chtít, bude si muset řádně připlatit. Protože stará dobrá ruční práce přece něco stojí.

Pojďme si tedy vysvětlit fakta. V odborné literatuře se dočtete, že keramické kachle dělíme podle výrobní technologie. Tedy na **lité**, jedná se o lití keramické suspenze do sádrových forem, což je dnes nejčastější

výrobní proces, a na **bedněné** kachle (velmi nepřesně označované právě jako ruční), které jsou modelovány z plastického těsta za pomoci bednění. Třetím způsobem jsou kachle **lisované** z plastického těsta za pomoci lisu. V menší míře se můžete setkat s kachli **točnými** na hrnčířském kruhu či tzv. **bouchanými**, které jsou vytvářeny mačkáním keramické hmoty do jednodílné sádrové formy.

Pokud ale porovnáme podíl lidské práce, tak u litých i bedněných kachlů je stejný. U lití je jako jediný stroj použit rozplavovač keramické hmoty a u vytváření plastického těsta metodou bednění šnekový lis na homogenizaci těsta. Pak je již vše na zručnosti keramika. U litých kachlů je rozměr výrobků přesnější, což je dáno sádrovou formou. U bedněných záleží na pečlivosti a přesnosti keramika. Mimo jiné se takto vyráběným kachlům také říká „z volné ruky“, což vyjadřuje rozměrovou volnost. Ale i u bedněných kachlů, pokud jsou zdobeny opakujícím se vzorem, se

používá a vždy v minulosti používala forma. Sádrová, keramická nebo dřevěná. U lisovaných kachlů hraje navíc svou roli otisk lisu (tedy stroje), ale všechny následné úkony zase vykonávají pouze lidské ruce. S určitou nasázkou by tedy šlo mluvit o strojní výrobě právě u kachlů lisovaných.

Na závěr je třeba upozornit na to, že ať si výrobce zvolí jakýkoliv výrobní postup, má povinnost certifikovat své výrobky ve Strojírenském zkušebním ústavu, který prověří všechny důležité parametry, které od kachlů požadujeme. Protože estetika a vzhled je jen jedna část. Daleko důležitější je, zda kachle dobře akumulují teplo, zda odolají tepelným šokům, zda glazura vydrží opětovné zahřívání na poměrně vysoké teploty a následné zchlazování atd. Na volný trh by se měly dostat jen takto certifikované kachle. Pak již záleží na zákazníkovi, jaký vzhled svých kamen a kachlů si vybere a který styl je jeho srdci bližší.

Bedněné kachle

- + mohou svou nepřesností působit uměleckým dojmem, zvláště z rukou sochařů
- + není limitující faktor velikosti
- + bedněné kachle vykazují stejné vzhledové i tepelně akumulační vlastnosti jako lité
- delší výrobní proces
- vyšší cena

Lité kachle

- + přesné rozměry dané formou
- + nižší cena
- + reprodukovatelnost

Pivo bylo, je a bude, ale patří do něj i smrkový výhonek?

Text | Julie Hrabánková
Foto | archiv Kolem kamen

Loni Češi vypili 136 litrů piva na jednoho obyvatele. Na obyvatele. To znamená i na ty, co pivo nikdy nepijí. To dělá 272 půllitrů. Všechna čest. „*Lepší pivo v žaludku, nežli voda na plicích*“, jak by řekl Jára Cimrman. Bylo lidstvo vždycky plné pijáků piva? A jaký podíl má na těchto číslech minipivovar Obora v čele se sládkem Martinem Novákem?

Pivo není něco, co je s námi posledních 100, 200 let. První zmínky o vaření piva se datují už kolem 2000 let př.n.l. Pokud se tedy považujeme za národ pivařů, rozhodně nejsme první. Jistě, receptury i technologie měly svůj vývoj, než jsme se pracovali k tomu, co vám dnes natočí na každém rohu. Ve starověkých kulturách to ještě nebyl chmel, co bylo hlavní přísadou, ale jiná koření, jako jsou datle, mandragora nebo šalvěj. Chmelení piva připisujeme až podstatně později Evropanům.

Tekutý chléb do každé kuchyně

V průběhu středověku pak hrálo pivo poměrně významnou roli ve výživě obyvatel. Samotná voda byla často pochybné kvality, ale když jako součást piva nebo vína prošla procesem kvašení, najednou z toho byl docela bezpečný nápoj. V případě piva navíc výživný, co se týče kalorií, ale i vitamínů a minerálů. Ne nadarmo se mu také přezdívalo tekutý chléb. I proto najdeme celou řadu receptů z minulých století, kde je pivo hlavní ingrediencí.

Velmi nás oslovil zejména recept na pivní polévku, kterou si oblíbí všichni kuchaři preferující tzv. rych-

lovky. Tady je: „*Pivo naley na smaženou cibuli a povař.*“ Dobrou chuť.

Pokud jste však ochotni investovat o něco více úsilí a skutečně si pochutnat, můžete se raději inspirovat našimi pivními recepty na straně 48.

Jak se vaří pivo?

Vaření piva je řemeslo jako každé jiné. Soubor vyvážených surovin, tradičního prověřeného postupu, trpělivosti i vynalézavosti. Výroba piva je ve své podstatě založená na rozštěpení složitých cukrů, které jsou v obilných zrnech, na jednoduché zkvasitelné cukry. Cukry se pak kvasí pomocí mikroorganismů – pivovarských kvasinek. V průběhu výroby se suroviny míchají s vodou, a tak vlastně vzniká pivo. Suroviny se používají v přesně určeném množství a kvalitě podle druhu vyráběného piva a tomu se přizpůsobuje i technologický proces a postup. Každý pivovar má svůj recept.

Kam až to může zajít?

Jako národ pivařů máme eminentní zájem o to, abychom toto řemeslo posouvali stále dál. Přestože hospodští matadoři jsou věrni svým korporátním

Martin Novák

stálícím, postupně se nachází stále více vybočujících „exotů“, kteří hledají něco nového. A právě pro tuhle skupinu začaly vznikat rebelující minipivovary, které do tradičního chmelového moku bez mrknutí oka nebo špetky studu přidají třeba borůvky, smrkové výhonky, nebo snad dokonce mango. Světe, div se, lidem to chutná.

V současné době existuje obrovská škála pivních stylů, které se liší chutí, barvou, chmelovým profilem i obsahem alkoholu. Od světlých ležáků až po tmavé stouty, IPA, ALE, ovocná piva, na co si jen vzpomenete. Už snad není nic, co by sládcí ještě nevyzkoušeli.

Pivovar Obora – mekka „kyseláčů“

My jsme se do jednoho takového minipivovaru vydali, sešli se s místním sládkem a vyzpovídali ho, abychom odhalili, v čem tkví zrovna jeho tajemství úspěchu.

Martin Novák už téměř 10 let vaří pivo ve svém, dnes už široko daleko vyhlášeném, pivovaru Obora. Má manželku, 4 dcery, 500 hektarů zemědělské půdy, 90 krav, obrazárnu a letos už uvařil přes 3000 hektolitřů piva. Že to takhle plánoval, se ale rozhodně říct nedá.

Co dělá dobré pivo pivem?

Všechno. Hlavně, aby to bylo stylově čisté. Sládek by měl vědět, co chce vařit. Je potřeba to dělat z kvalitních surovin. Přestože si zakládáme na tom, že jsme lokální, když jdu vařit anglickou IPU, tak k tomu potřebuji anglické slady. Zamáčknu slzu nad cenou a musím na chvíli trochu zapomenout na lokálnost.

Kde jinak berete suroviny?

Jak říkám, snažíme se vyrábět hodně lokálně. Chmely zčásti pěstujeme, jen ty speciální kupujeme. Máme svůj vlastní ječmen, vozíme ho do Tábora do sladovny, tam ho vysladují. Pak už jen voda a kvasnice. Kvasnice na spodně kvašená piva máme třeba z Protivína.

Slyšeli jsme, že tady jedete hodně na „zelené vlně“. Objasněte nám prosím ten cirkulární systém, který tady vedete.

Naše krávy vyprodukují hnůj, ten čerpáme do elektrárny, z toho spolu s dalšími surovinami vyrobíme bioplyn, z toho energii a teplou vodu. Rozvádíme ji do vsi i do pivovaru nebo do dojírny. Krávy dostanou z pivovaru mláto, kvasnice, chmelové odstřešky. Vždycky se na to těší, voní jim to a díky tomu toho víc sežerou a dají víc mléka. Máme to takhle zacyklené.

Elektrickou energii využijeme i do našich elektrických dodávek, které jsme nakoupili na rozvoz piva. Dává nám to takhle smysl. Dělali jsme to tak ještě dávno předtím, než se všichni začali ohánět termíny jako CSR (corporate social responsibility) a podobně.

Jak Vás jako zemědělce napadlo začít vařit pivo?

Já jsem nikdy moc nepil, a když už, tak spíš víno. I jsem mu rozuměl. Ale pak si můj kamarád udělal malý pivovar, tak jsem vařil občas s ním, a to mě chytlo. První vlastní pokusy jsem vařil v garáži v kotli na dřevo. Pak mi ten kamarád postavil varnu a v roce 2015 už jsme otvírali minipivovar.

S čím jste začal?

S ležáky, spodně kvašené 10°, 11°, 12°. To je paradoxně to nejsložitější, ale patří to do Čech, je to klasika.

Co Vás začalo táhnout k těm pivním pokusům?

Když budu vařit pořád jenom ležák, to vaří každý korporát. My ho samozřejmě děláme také a nejvíc se ho prodá, ale lidé hledají i nové chutě, a to jsou minipivovary schopné poskytnout. To je to, co nás posouvá.

Kde hledáte inspiraci, co do piva přidat, jak ho ozvláštnit?

Hodně cestujeme. Ale zároveň to nikdy není nic nového, neobjeveného. Na internetu se člověk dočte všeho o pivních stylech konkurence, zajímavosti. Ale je potřeba to ochutnat osobně a vybrat si, co mi sedí.

Kolik piva uvaříte a které považujete za Váš majstrštyk?

Letos jsme mezi 4-5 tisíci hektolitry, loni 3200. Každý rok to roste zhruba o třetinu. Řekl bych, že jsme se hodně prosadili přes naše „kyseláče“, tím myslím kyselá piva, která jsou poměrně netradiční.

Co Vás na pivu baví a motivuje posouvat se pořád dál?

Ono se to posouvá samo, když lidem pivo chutná. To je obrovský rozdíl mezi zemědělstvím, kde si mlékárna mléko odveze a už o něm neslyšíte. Farmář nemá žádnou zpětnou vazbu. Ale u piva zákazníci hned hodnotí, ozývají se. Tady je extrémní zpětná vazba, a to mě baví.

A byla tohle Vaše ambice?

Vůbec ne. Já myslel, že to budeme dělat spíš v malém. Dřív jsem si z času na farmu horko těžko uzmul den na pivovar, teď už si nejsem schopný vzít ani hodinu na farmu. Mám spíš v plánu trochu zvolnit.

Psát článek o pivu, když jste tým prosecco, a navíc ještě těhotná, takže vlastně totálně ze hry, není zrovna zadání snů. Nicméně recept na pivní polévku mě nadchnul a jen co přestanu kojit, vrhám se do Obory na zmrzlinový speciál.

TROUBA NA DŘEVO FONTANA FORNI K ZABUDOVÁNÍ NEBO VOLNĚ STOJÍCÍ

Upečte si pizzu, maso, zeleninu nebo chleba. Zkrátka cokoli, na co máte zrovna chuť. Trouba na dřevo Fontana Forni peče naprosto skvěle, takže vaše chuťové pohárky zažijí opravdové štěstí mrknutím oka.

Vybrat si můžete z 5 různých velikostí. Tu nejmenší na mobilním podstavci vám **rádi půjčíme na zkoušku**. Musíme vás ovšem upozornit! Na pečení v této troubě vzniká silná závislost.

- rychlé natopení a **rovnoměrné pečení**
- **nízká spotřeba dřeva**, teploty přes 300 °C
- **komínová klapka**, šamotová vystýlka a kompletní izolace
- ideální **k zabudování** nejen ve venkovní kuchyni
- k dispozici **i trouba volně stojící** a plně mobilní

PIZZA PEC FONTANA FORNI

Peče všechno, nejen pizzu!

I když se jedná o pizza pec, nenechte se zmást. V peci upečete vše, na co si vzpomenete. Do všech 3 nabízených velikostí se pohodlně vejde pekáč s masem a zeleninou. Z 0 na 320 °C za 35 minut, jinými slovy Ferrari mezi pizza pecemi.

Oficiální zastoupení pro Českou republiku:

FONTANA
FORNI.CZ

www.pizza-pec-fontanaforni.cz
info@pizza-pec-fontanaforni.cz

JIHOČESKÉ
KAMNÁŘSTVÍ.CZ

www.jihoceskekamnarstvi.cz
info@jihoceskekamnarstvi.cz

Líbí se vám produkty Fontana Forni?
Máte dotazy? Zavolejte nám na **+420 732 736 434**.

Azulejos

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv Kolem kamen

Pokud si keramik chce užít dovolenou a odjíždí z domova se slovy, že práci nechce dva týdny ani vidět, neměl by si rozhodně jako dovolenkovou destinaci vybrat Portugalsko. I když z knih víte, že typické bílo-modré malované obkladačky jsou pro tuto zem typické, tak přímá konfrontace s tolika zdobenými fasádami budov v tak velkém a rozmanitém množství vám rozhodně, ať už v Lisabonu, v Portu, ale i v malých vesničkách či zapadlých nádražích prostě nedá vůbec spát. Měníte plány a prakticky všechny další dny trávíte běháním a focením azulejos.

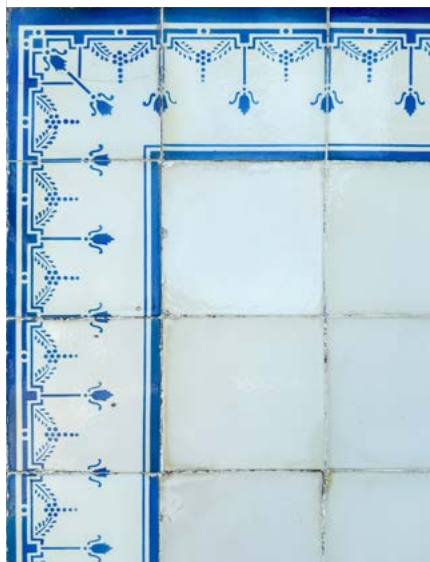
Zpocení, na poslední chvíli běžíte v letním dni na prohlídku těch TOP míst, kde jsou úplně ty nejvíc nejkrásnější. Neodradí vás ani to, že prohlídka nakonec není v angličtině, ale ve španělštině. Vždyť ti Portugalci jsou všichni tak milí, a tak jim to odpouštíme. Pokud máte štěstí a zamluvíte si termín o prázdninách dost dopředu, můžete navštívit i stále funkční fabriky na jejich výrobu, které se tradiční výrobě věnují po mnoho generací.

Předpokládá se, že umění výroby obkladaček se dostalo na Pyrenejský poloostrov prostřednictvím Arabů, kteří těmito mozaikami zdobili své paláce. Ve 14. století azulejos začali vyrábět Španělé a největší odbyt pro své výrobky našli v zahraničí zvláště u Portugalců. Nejstarší dochované keramické obkladačky, které byly dovezeny ze Sevilly, se nachází v paláci Sintra a pochází z let 1504-1508. Jsou reliéfní a vyráběly se pomocí dřevěných forem. Ale již v roce 1560 vznikají v Lisabonu první hrnčířské dílny, které vyráběly azulejos podle techniky fajáns dovezené z Itálie. Fajáns, což je malba do syrové glazury, mění původní barevnost obkladaček a začínají se objevovat typické barvy pro tuto techniku, tedy žlutá, zelená a modrá. Až později se objevuje typická modro – bílá kombinace, která přišla patrně z Holandska, kdy celá Evropa začala obdivovat orientální zboží z Východu.

Azulejos původně zdobily chrámy a paláce, ale poté i pro svoji schopnost izolovat budovy se rozšířily i na městské domy, nádraží, schodiště, kuchyně, lázně, okolí fontán a plnily i funkci označení ulic. Dekory jsou velmi různorodé od původních geometrických, květinových girland přes motivy zvířat, ptáků a ovoce. Andělé jsou součástí bezpočtu panelů a vlysy pomáhají zdobit okna a dveře. Najdeme zde i mnoho erbů šlechticů a zámožných rodin, náboženských i světských motivů.

Do udržení tradice jsou zapojeni ale i současní umělci, kteří tuto tradiční techniku posouvají dále a používají ji k vyjádření svých kreativních myšlenek. Typickým příkladem jsou například keramické obklady v lisabonském metru.

Kvůli četným rekonstrukcím domů některé historické kusy ale nenávratně mizí, a tak v Portu byla zřízena „banka materiálů“, kam lidé, památkáři a dělníci přenášejí obklady z budov, které se bourají. Zde jsou uchovány a vystavovány. Když majitel nemovitosti v Portu doloží, že chce tyto staré kusy použít na fasádu svého domu, může si vybrat vzor a bezplatně si ho odnést. Krásný počin. Co takhle mít takovou banku na staré kachle? Nebylo by to skvělé?

Azujelos na každém kroku

Westbo Estelle

Westbo Victoria 125

Westbo Victoria 100

Westbo Victoria 85

Westbo Victoria 85L

Kompletní sortiment švédské firmy Westbo na český trh dodává
Fire Factory SE, nábr. Otakara Ostrčila 257, 392 01 Soběslav

info 2024
THERMA®

29. ROČNÍK INFO **THERMA**

OSTRAVA 22.–25. 1. 2024
VÝSTAVIŠTĚ ČERNÁ LOUKA

www.infotherma.cz

- ÚSPORY ENERGIÍ • VYTÁPĚNÍ
- OBNOVITELNÉ ZDROJE

PŘIJĎTE SE INSPIROVAT • PŘIJĎTE SE PREZENTOVAT

Vaříme na pivu

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv Kolem kamen

„Český duch může sice na čas bloudit, rozmach mohutného jeho křídla může ho zanešt někdy třeba až na kraj světa, ale k pivu vrátí on se najisto vždycky zase!“ zvolal kdysi vzletnou svou mluvou Jan Neruda. A měl svatou pravdu. Byli jsme a nejspíš i nadále budeme národem pivařů.

S chutí zajdeme tam, kde se čepuje zrzavý, zrzek, chmel, chmelovina, marast, echr, heřmánek, bahýnko, bahno, rahno, bahňák, bahniště, piviště, prelát, ležák, samec, malvaz, nektar, křen, pěnivec, šumák, šumivka, vejvar, kloktadlo, tykadlo, důchodový pojištění mladých, tekutej chleba, zrzavá voda, voda s pěnou, polotučný, desatero, plnotučný, dvanáctivoltový, dvanáctikarátový, dvanáctérák, štyk, ženkle, hrnek, škopek, kýbl, jednička, jedno, půlčik, půlák, bota, sněženka, pivsón, echr šerfíků, chlapík ryšavý s bílou čepicí, orosené, žejdlík, topivo a bůhví jaká další jména má ten zlatavý mok, který se čepuje v našich hospodách.

Zasvěceně pohovoříme o sportu, politice, kultuře i náboženství a vrávoravým krokem se vydáme se zavírací hodinou k domovu, kde na nás už roztoužené čeká naše drahá polovička s válečkem na nudle či litinovou pánvi v ruce. Anebo taky ne. Třeba je chápavá, a když to s tím pivem zase tak nepřezneme, neobjímáme ji a neříkáme jí Bohoušku, třeba nám nabídne nějakou skvělou pivní specialitu, abychom ráno vstávali svěží a běželi do kolbenky za prací.

Kuchyně, jejímž základem nebo podstatnou ingrediencí je pivo, je v naší redakci za otloukánka. Snad ani nemusíme psát, který Karel byl jejím jediným ohnivým zastáncem. Bylo zajímavé vidět, jak se poté, co jsme navařili některé speciality, názor mnohých proměnil. Příkladem budiž burty na pivo, které v očích mnohých znamenaly zástupce pokleslé gastronomie opilců a pivních mozolů. Neumíte si ani představit, s jakou škodolibou radostí jsme pozorovali nejmenované ezoteričky, které střídkou chleba luxovaly pekáč a vidličkou poškrábaly smaltované dno. Karel nad nimi stál jak kněz při svatém přijímání a se slovy „*pij bír, posílíš mír*“ jim žehnal. A pak vyprávěl, jak ještě v legendárních osmdesátkách jako mladý chlapec sedával ve své oblíbené čtyřce a se zaujetím poslouchal číšníka, který hlásil do kuchyně: „*Pán na trojce si dá zrzka a géčko s cěčkem.*“ Zkuste si to dneska objednat. Bud' to vás rovnou vyvedou, nebo vám ti sofistikovanější přinesou tuby s vitamínovými tabletami. Přitom je to tak snadné. Protože nejvíc vitamínů přináší dary naší země. V tomto případně dobře ošetřené pivo a gothaj s cibulí. Tak dobrou chuť. A jezte a pijte pivo, je to zdravé!

PIVNÍ POMAZÁNKA

Suroviny: 100ml světlého piva, nebo dle hustoty • 500g měkkého tvarohu, my jsme použili z místní farmy
• 4 lžíce majonézy • 6 sardelových řezů v oleji • sůl dle chuti • 3 lžíce dijonské hořčice • 1 lžíce uzené mleté papriky • drcený kmín • 2 kusy jarní cibulky • hrst nasekané pažitky

Postup: Všechny ingredience smícháme v mixéru dohladka. Na závěr přidáme posekanou lahůdkovou cibulku a pažitku. Podáváme s čerstvým kváskovým chlebem, který jsme zadělali s trochou světlého piva.

ŠTRÚDL Z PIVNÍHO TĚSTA

Suroviny: 500g jablek omytých a pokrájených na tenké menší plátky • 15 kusů rozdrcených piškotů • 1 vanilkový cukr • 1,5 lžičky skořice • vlašské ořechy • třtinový cukr dle kyselosti jablek

Jablka promícháme s drcenými piškoty, vanilkovým cukrem a skořicí. Dochutíme podle kyselosti jablek dalším cukrem.

Na těsto: 250g hl. mouky • 125g Hery nebo másla • špetka soli • 100ml světlého piva (ideální Obora Žito-hola)

Postup: Ztuhlý tuk nastroháme. Přidáme mouku, pivo, trochu soli a vytvoříme hladké nelepivé těsto, které rozdělíme na 2 stejné díly. Z každého kusu vyválíme tenký plát. Na kraj poklademe poloviny jablek a srolujeme do tvaru štrúdlu. Před pečením potřeme rozšlehaným vajíčkem. Pečeme v předehřáté troubě při 180 °C dorůžova.

Můžeme přidat i rozinky, třeba předem namočené v rumu. Ale protože moje dcera kdysi založila skupinu „Nesnáším rozinky, a to v ničem“, je jasné, že jsme je raději vynechali.

BUŘTY NA ČERNÉM PIVĚ

Suroviny: 6 kusů kvalitních špekáčků • 2 větší cibule • 3 stroužky česneku • 2 papriky • 4 pokrájená rajčata • 250ml černého piva • uzená mletá paprika • chilli, pepř, sůl, tymián, (kečup)

Postup: Určitě věnujte pozornost výběru kvalitních špekáčků! My jsme si pro ně zajeli do koňského řeznictví do Tábora k Čadilům. Tato rodina vyrábí kvalitní uzeniny nejen z koňského masa už od roku 1920. Špekáčky nakrájíme na 1/4 a ty nařežeme „na ježka“. Na tuku je opečeme dozlatova. Přidáme nakrájenou cibuli na proužky a uzenou papriku. Podlijeme černým pivem (my použili černé pivo z pivovaru Obora Porter, což je velmi silné a husté výrazné pivo). Přidáme nakrájenou papriku, poté nakrájená rajčata. Osolíme, opeříme a vaříme do zhoustnutí. Můžeme přidat pro zjemnění pár lžic kvalitního, ideálně domácího kečupu. Podáváme s čerstvým kváskovým chlebem a zapijíme pěkně oroseným pivem.

VELŠSKÝ „KRÁLÍK“

Nenechte se zmást názvem, žádný savec z čeledi zajícovitých se totiž v tomto receptu neobjeví. Jedná se o skutečnou delikatesu, ve které vám maso rozhodně chybět nebude.

Suroviny: 3-5 polévkových lžic piva • 300g nastrouhaného sýra – nejlépe čedaru • mletý pepř • 1 žloutek (nemusí být) • paprika/ chilli

Postup: V kastrůlku zahřejeme pivo, přidáme nastrouhaný sýr – nejlépe čedar (my jsme dělali ze směsi čedar+gouda 2:1, ale za studentských dob jsme to zvládli i z eidamu). Za stálého míchání mírně zahříváme. Až se sýr roztaví a spojí se s pivem, můžeme zjemnit jedním žloutkem. Přidáme jemně nadrcený pepř (asi spíš víc). Plátky veku silně pomažeme syrovou směsí. Krátce před podáváním můžeme zapéct ještě pod grilem. Podáváme poprášené paprikou nebo chilli a zapijíme pivem.

Zdobená kachlová kamna ve slonové kosti, která realizovala firma AR KAMNÁŘSTVÍ z Velkého Meziříčí jsou bezpochyby hřejivým srdcem této roubenky. Kachle Kamnářství Bechyně, římsa a zdobený pásek ze série Vodolenka v kombinaci s kachlem Kytky

TRADICE – KVALITA – INOVACE

**Na naše kamnářské hlíny i lepidla
se mohou kamnáři spolehnout!**

M40 – klasická šamotová malta (zrnitost 0,7mm a 1,5mm)

Rudomal 1100 – hařák, lepidlo (vlákna, cement, vodní sklo...)

M-FLEXI – hotová kamnářská „hlína“ (malta a písek), stačí jen přidat vodu...

P-D Refractories CZ a. s.

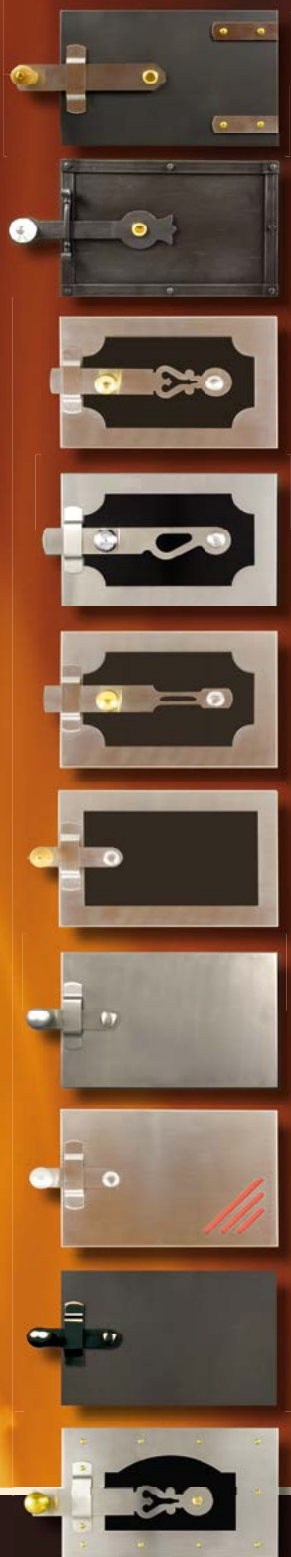
Nádražní 218, 679 63 Velké Opatovice

☎ +420 516 493 230 • E-mail: Robert.Kovac@pd-group.com

www.pd-refractories.cz

ŘEHULKA
S.R.O.

VÝROBA SPORÁKOVÉHO KOVÁNÍ A PŘENOSNÝCH STOLOVÝCH SPORÁKŮ

www.rehulka.cz

798 03 Ohrozim 68 tel./fax: 00420 582 393 538 e-mail: kachlaky@rehulka.cz

Brunner a jeho kamnová vložka HKD 6.1 s tahovým systémem od mosteckého mistra kamnáře Jardy Pelanta. Kachle v glazuře Karamel T607 s římsou Bella od Kamnářství Bechyně.

Želetavská kamna

**Zeus + 1 řada,
rustikal zdobený,
glazura míchaná vodovka**

**Podniková prodejna | Pražská 168, 675 26 Želetava
Tel.: +420 731 375 992, +420 731 191 997**

www.zeletavska-kamna.cz

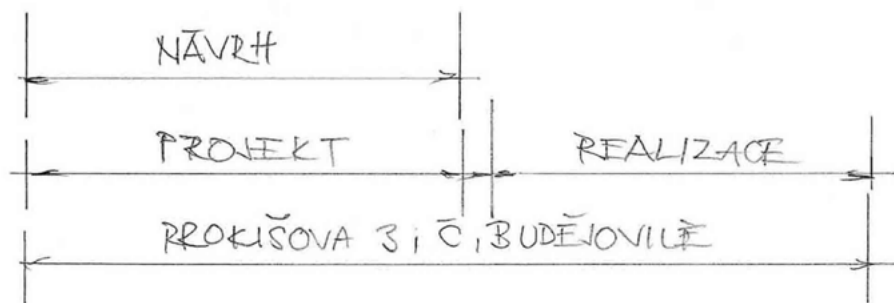
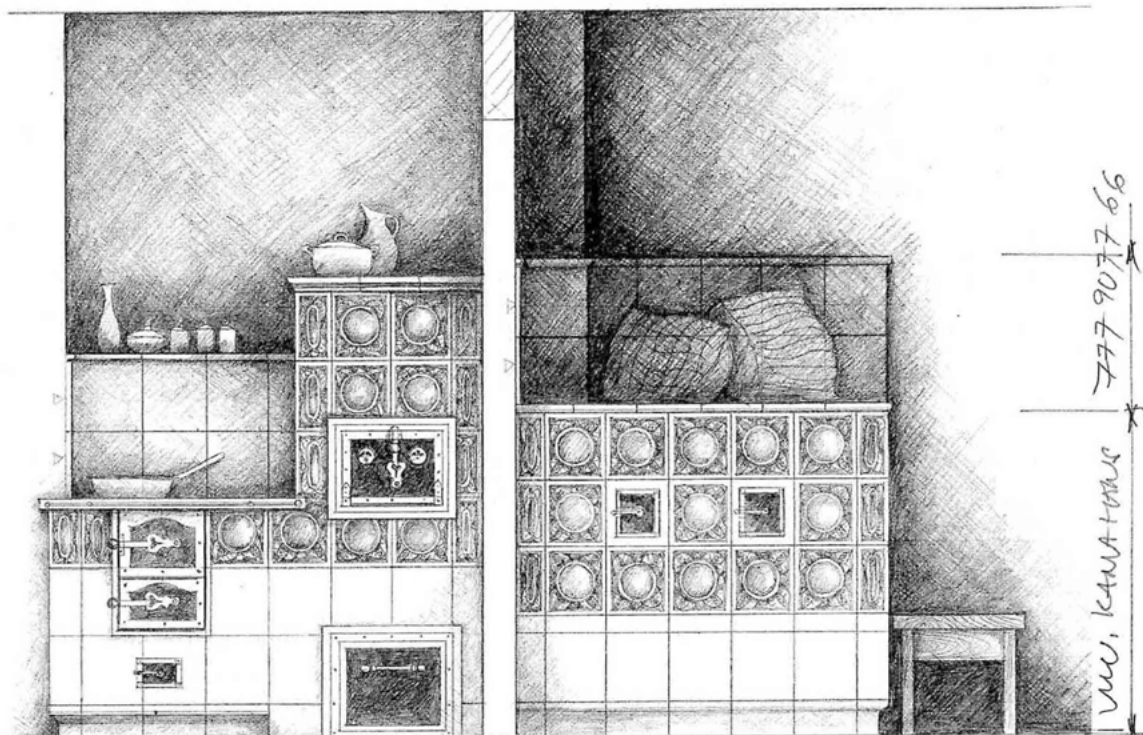
HANUŠ

KAMNÁŘSTVÍ

Prokišova 3, 370 01 České Budějovice

Tel.: +420 777 907 766 • E-mail: kamna.hanus@tiscali.cz

www.kamnahanus.cz

KACHLOVÝ SPORÁK S LEŽENÍM	
UVEDENÁ	R. HANUŠ
INVESTOR	J. KRÁL
1.4. 2019	M 1:100

CHCETE SE DOBŘE PŘIPRAVIT NA PŘÍŠTÍ ZIMU? RÁDI VÁM S TÍM POMŮŽEME

CENTRUM

KRBŮ a KAMEN

Kamnářství Jan Praus

Prodejna – showroom:

508 01 Hořice – Březovice 54

☎ 608 288 528 • centrumkrbu@seznam.cz

Aktuální otevírací dobu prodejny naleznete

na **www.centrumkrbu.cz**

Na obrázku: prostorový sálavý akumulční krb, krbová vložka Schmid 4545 Lina, kachle K&K Poker – v glazuře mramorová matná a holubi modrá.

*Vyrábíme porcelánové vypínače a zásuvky
mnoha tvarů a barev, malujeme na přání.*

Více na www.mulier.cz nebo +420 702 82 42 42

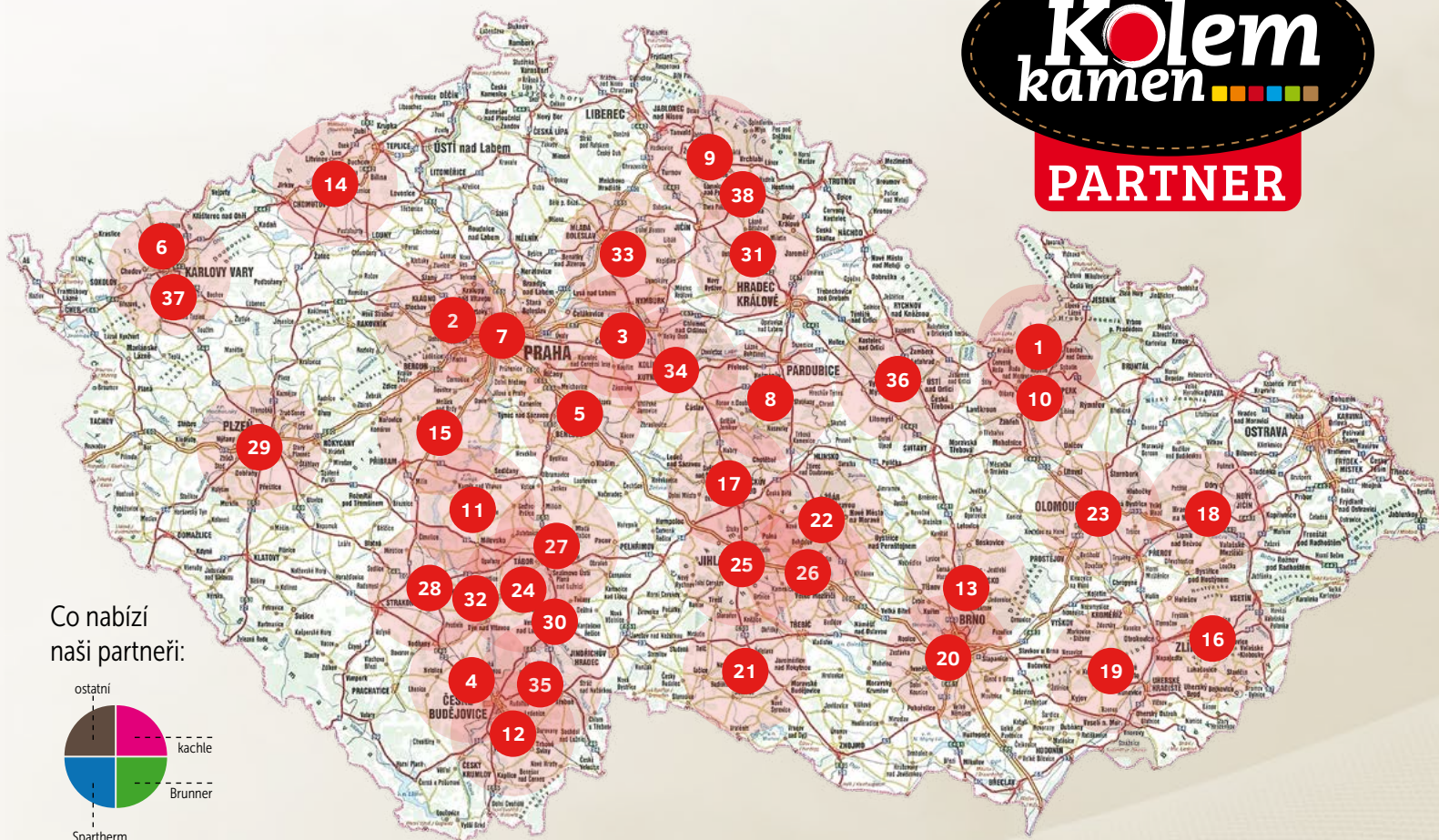

Dovozce pro ČR Fire Factory Distribution, www.kolem-kamen.cz

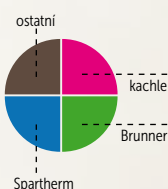

Když si kuchař vymyslí svoje vysněná kamna, budou vypadat takto. Kachlový sporák s kováním od firmy Řehulka s pecí na pizzu Fire Iglu od německé firmy Brunner. Kachle v oblíbené glazuru Modrá Vodovka s malovanou římsou Judith od Kamnářství Bechyně

Vše, co vás v časopise zaujalo, objednávejte u našich autorizovaných partnerů!

www.kolem-kamen.cz
**Kolem
kamen**
PARTNER

Co nabízí
naši partneři:

1. K-Plus

Údolní 384, 788 33 Hanušovice
jauernig@seznam.cz

2. Krbystyle, s.r.o.

Klicperova 10, 150 00 Praha – Smíchov
kosar@krby-style.cz, www.krby-style.cz

3. Jaroslav Turyna

Petra Bezruč 548, 289 11 Pečky
info@krby-turyna.cz, www.krby-turyna.cz

4. Roman Hanuš

Hamry 42, 373 41 Hluboká nad Vltavou
kamna.hanus@tiscali.cz, www.kamnahanus.cz

5. Kamnářství Tomáš Jíra

Hlavačovská 197, 251 66 Hrusice
☎ 777 333 461 • www.tomasjira.cz

6. Ladislav Koutecký

Nejdek
☎ 602 111 844, info@3xk.cz, www.3xk.cz

7. LAUBE – KRBY

K Přehradám 1205, 156 00 Praha 5 – Zbraslav
info@laubekrby.cz, www.laubekrby.cz
☎ 603 437 670

8. Martin Pecina

Koželužská 108, 537 01 Chrudim
martin.pecina@seznam.cz

9. Robert Pithard

Branská 397, 514 01 Jilemnice
robert.pithard@gmail.com, 777625619
www.kamnarstvipithard.cz

10. Bohdan Hrabec

Pod Senovou 46a, 787 01 Šumperk
bohdan.hrabec@seznam.cz
www.kamnarstvi-hrabec.cz

11. Vladimír Hejna

Tyršovo náměstí 498, 399 01 Milevsko
krby.hejna@seznam.cz, www.krbyhejna.cz

12. Sgrafito spol.s.r.o.

Ledenická 688
370 06 České Budějovice – Srubec
krby@sgrafito.cz, www.sgrafito.cz

13. Richard Kučera

Pod Sanatorkou 2508/1, 678 01 Blansko
info@krbykucera.cz, www.krbykucera.cz

14. Krby Pelant s.r.o.

U Stadionu 1190, 434 01 Most
info@krbypelant.cz, www.krbypelant.cz

15. Petr Sedlák

Malostranská 613, 262 02 Stará Hut
petr@kamnarstvi-sedlak.cz
www.kamnarstvi-sedlak.cz

16. Jiří Jurčák

Na Gruntech 14, 763 11 Zlín – Lužkovice
☎ 777 733 337, jiri.jurcak@krby-kamna.com

17. Lubomír Smejkal

Veselý Ždár, 580 01 Havlíčkův Brod
krby.smejkal@seznam.cz
www.krby-kamna-smejkal.cz

18. David Jakubka

Teplíce nad Bečvou 112, 753 01 Hranice
kamnakrby@seznam.cz, www.kamnakubka.cz

19. TECHNOKLIMA UH s.r.o.

Hradištská 95, 686 03 Staré Město
krby@technoklima.cz, www.technoklima.cz

20. METAX KRBÝ s.r.o.

Videňská 262/125c, 619 00 Brno
grepl@krby-metax.cz, www.krby-metax.cz

21. Želetavská kamna – Brabenec, spol. s r. o.

Pražská 168, 675 26 Želetava
☎ 731 191 997
bervidovae@brabenec.info
www.zeletavska-kamna.cz

22. Kamnářství Milan Blaha

Příčná 140, 592 14 Nové Veselí
☎ 566 667 235, 602 786 353
blaha_milan@seznam.cz, www.blahamilan.com

23. STAVEP Vaňha Pavel

Dolní novosadská 41/26, 770 12 Olomouc
☎ 585 751 810, 777 070 585
info@krbyolomouc.cz, www.krbyolomouc.cz

24. Štěpán Jankovič

391 72 Sudoměřice u Bechyně 120
☎ 603 210 716, stepan.jankovic@seznam.cz
www.kachlovakamna.kvalitne.cz

25. Jaromír Láznicka

Sokolovská 1, 586 01 Jihlava
☎ 604 244 218, kamna@laznicka.cz
www.laznicka.cz

26. Jaromír Láznicka

Náměstí 178, 594 42 Měřín
☎ 773 575 255, kamna@laznicka.cz
www.laznicka.cz

27. Kamnářství Jiří Mára

Jungmannova 535/7, 391 01 Sezimovo Ústí
☎ 724 251 744, mara@kachlovakamna.net
www.kamnamara.cz

28. Kamnářství Maršík

K Háječku 224, 39701 Písek
☎ 776 158 414, marsikjan@seznam.cz
www.krbymarsik.cz

29. Radek Peterka – kamnářství

K Sinoru 251/9, 301 00 Plzeň 10 – Lhota
☎ 605 355 327, radekpeterka@volny.cz
www.krby-peterka.com

30. Stavebnictví, kamnářství J Jan Vosecký

Michalská 318, 391 65 Bechyně
☎ 602 155 682, vosecky.j@seznam.cz
www.sporacek.cz

31. Centrum krbů – Jan Praus

Březovice 54, 508 01 Hořice
☎ 603 293 711, info@centrumkrbu.cz
www.centrumkrbu.cz

32. Jihočeské kamnářství – Jaroslav Prokop

Želeč 317, 391 74 Želeč
☎ 732 736 434, info@jihoceskekamnarstvi.cz
www.jihoceskekamnarstvi.cz

33. Kamnářství Horák

Družstevní 380, 294 41 Dobruška
☎ 603 271 255, horak.dobruška@gmail.com
www.kamnarstviorak.cz

34. Pavel Mlázovský

Malešov 57, 285 41 Malešov – Kutná Hora
☎ 777 211 904, pavel@mlazovsky.cz
www.pece-kamna-sporaky.cz

35. Kamnářství Címl

mjr. Karla Černého 837/6, 373 72 Lišov
☎ 728 463 421, kamna-krb@seznam.cz
www.kamna-krb.cz

36. Leoš Rožnovský

Dolní Babákov 12, 539 01 Včelákov
☎ 799 797 185, 466 566 262
kamna@roznovsky.eu, www.roznovsky.eu

37. Ing. Jan Koutecký

Vzorková prodejna Merklínská 14
360 10 Karlovy Vary – Sedlec
☎ 736 111 844, www.koutecky.top

38. Zdeněk Volech

513 32 Martinice v Krkonoších 130
☎ 777 023 110, kamnavolech@gmail.com
www.kamnavolech.com

ra rit ky

Tuhle věc jsme nejdříve na chodbě portugalského hotelu míjeli bez povšimnutí. Ale pak nám to začalo vrtat hlavou. Co to je? Něco proti komárům? Čistička vzduchu? Leštidlo na parkety? Náš zájem neunikl majiteli hotelu, který nám pobaveně záhadu vysvětlil. Jedná se totiž o přenosná kamna. No jistě! Válec vybavený elegantním držadlem. V Portugalsku si moc zimy neužijete, tak na co stavět velká kamna. Když už se v hotelu najde zimomřivý host, v kamínkách se zapálí bioetanol, pikolík je odnese a teplo rodinného krbu je zajištěné. Když jsme se mu snažili vysvětlit, že jsme profesí kamnáři, a proto nás to tak zajímá, chvíli nechápal, že se někdo může živit tím, že staví kamna, když je venku pořád tak krásně a svítí slunce. Pak ale pochopil, že my v Čechách nemáme moře, a už vůbec ne celoroční léto a půl života v podstatě protopíme v kamnech. Prohlásil „Portugal incrível“, což by se dalo přeložit asi jako „úžasné Portugalsko“ a s úsměvem jsme se rozešli.

Přenosný oheň vlastně zase není nic tak neobvyklého. Hned se nám vybavil záběr z filmu režiséra Víta Olmera Jako jed. Když se inženýr Pavel Hnyk vydá na východní Slovensko vyhledat svou půvabnou milenkou Julku Tomčányovou, prožijí romantický večer v zahrádkářské kolonii. Jeho součástí je i scéna, v níž ztemnělou krajinou přichází k jejich chatě starší muž, který si na kolečku veze zapálený oheň: „Dobrý večer. Prepáčte, že vyrušujem. Mám tuná vedľa chatu, som tu tak sám a cez týždeň tuná nikoho niet, tak si vravím, navštíviš ich. Ale oheň privezieš sám. Tak prepáčte. Nevedel som. Vy ste tuná iba na návšteve, však? Tak nebudem rušiť. Dobrú noc.“ Otočí se, zvedne kolečko a odjíždí v dlouhém záběru s planoucím ohněm k obzoru.

Přenosný oheň. Jak poetické obzvlášť v té slovenské verzi. To by se mohlo docela ujmout. Co myslíte? Už se vidíme, jak z kopce pozorujeme světelný ruch kolem naší vesnice. A hele Bartoněk už zase jede navštívit Strupalovou. No jo, je jedenáct a Strupal sedí v hospodě. Ne, tak ne, tohle se neujme.

„Tak si vravím, navštíviš ich.
Ale oheň privezieš sám...“

Kamnářovo ucho

Kill the Dandies!: Laura

Tak se zase po delším čase podíváme, co nového se děje v pražských garážích. Ano, tady je svět ještě v pořádku. Je to stejné, jako když v Praze opustíte na chvíli profláknuté turistické trasy a vydáte se do postranních uliček. Sice občas do něčeho šlápnete a v temném průjezdě můžete dostat i pár facek, ale stojí to za to. Zatímco na hlavních českých festivalových tazích dostanete zase jen tu stejnou předraženou a připálenou svičkovou, v postranních uličkách české hudební scény se stále servíruje svěží a inspirativní menu.

Už když se v roce 2003 objevila na scéně skupina Moimir Papalescu & The Nihilists bylo zřejmé, že se objevilo něco tuze zajímavého. Vedle Moimira Papalescu tam tehdy hrála i La Petite Sonja a Hank J. Manchini. Nevýhodou takhle osobnostně našlapaných kapel bývá to, že se poměrně rychle rozpadnou. Na druhé straně, výhodou bývá, že při rozpadu se uvolní tolik energie, že vznikne celá řada nových projektů. A přesně tak vznikli v roce 2007 Kill the Dandies!

Inspirace garážovým rockem a psychedelií šedesátých let je tu zřejmá, nezastíraná a na-prosto funkční. Sonja Kröhn a Jindřich Hoch jsou i životními partnery. Sonja tvrdí, že Hank tvoří v jejich životě i hudbě formu a ona obsah. To jí asi můžeme věřit. Zvuk jejich hudby je specifický především tím, jak uvěřitelně staře zní. Desky se nahrávají živě, analogově, tak jako kdysi. Proč taky měnit něco, co funguje. Když Steve Buscemi v Praze natáčel seriál Nebe s. r. o., zaskočil si jeden večer na koncert Kill The Dandies!. A byl nadšen, slovo dalo slovo a upekla se spolupráce. Jak to dopadlo, si můžete poslechnout na aktuálním albu kapely. Užijte si porci lehce perverzní rozkoše tohoto gangu.

Einstürzende Neubauten: Musentango

A když už jsme u těch gangů, nesmíme zapomenout na jeden z těch nejinspirativnějších, který už v roce 1980 vznikl v Západním Berlíně a působí tam dodnes. V Čechách se skupina objevila poprvé v roce 1987, v Plzni v Lochotíně. Tehdejší koncert ale státní bezpečnost zrušila a kapelu vyhostila.

Vstoupit na rockové kolbiště s němčinou nebylo nikdy jednoduché, Blixa Bargeld si s ní a svou hudbou dokázal doslova podmanit celý svět. Někteří z vás si jej možná pamatují spíš z jeho angažmá v kapele Nicka Cavea Bad Seeds, se kterou v letech 1984 - 2003 natočil 12 alb a všem jim vtisknul svou přirozenou hudební i životní hravost jako protiklad temné filozofii Nicka Cavea.

My jsme si tentokrát vybrali píseň pro Einstürzende Neubauten poněkud netypickou, ale tak nějak nám sedí k pivnímu tématu tohoto čísla. Blixa Bargeld v ní zpívá, s humorem sobě vlastním, krásnou němčinou: „*Küsst mich die Muse will ich tanzen, nicht unbedingt, aber vielleicht // Wenn ich tanze will ich trinken, nicht unbedingt, aber vielleicht // Wenn ich trinke muss ich singen, nicht unbedingt, aber vielleicht // Wenn ich singe dann küsst sie mich, vielleicht.*“ Píseň je z alba Silence is Sexy z roku 2000. Pořád na něm sice občas uslyšíme řinkot železa, ale přece jen už v trochu jiném kontextu, než na jaký jsme byli zvyklí na prvních, čistě industriálních albech. Prostě všichni stárneme a vyvíjíme se. Někdejší tvrdý industriál se stal časem barvitou a seriózní hudbou, která se klidně občas dá interpretovat třeba i v hamburské Elbphilharmonie. Kdo by to byl řekl. Časy se prostě mění. Nicht unbedingt, aber vielleicht.

Kamnářství Petr Sedlák
Malostranská 613, Stará Huť
+420 608 889 366 • petr@kamnarstvi-sedlak.cz
www.kamnarstvi-sedlak.cz

Vladimír LAUBE – KRBY
www.laubekrby.cz

Želetavská kamna
Podniková prodejna
Pražská 168, 675 26 Želetava
Tel.: +420 731 375 992, +420 731 191 997
www.zeletavska-kamna.cz

KAMNÁŘSTVÍ MARŠÍK
K Háječku 224, 39701 Písek
☎ 776 158 414, marsikjan@seznam.cz
www.krbymarsik.cz

SGRAFITO spol. s r.o.
www.sgrafito.cz
České Budějovice

Krbystyle s.r.o.
Prodejna a showroom:
Klicperova 10, 150 00 Praha-Smíchov
Tel.: +420 725 500 009, +420 722 600 009
www.krby-style.cz

KAMNÁŘSTVÍ HRABEC
Bohdan Hrabec
Pod Senovou 46a
787 01 Šumperk
bohdan.hrabec@seznam.cz
tel: 602 787 024
web: kamnarstvi-hrabec.cz

www.krbyhejna.cz
krby.hejna@gmail.com
☎ 775 288 027, 777 288 027

CENTRUM KRBŮ a KAMEN
centrumkrbu@seznam.cz
www.centrumkrbu.cz
Hořice - Březovice 54 tel.: 493 691 311

Kamnářství Tomáš Jíra
KAMNA
KRBY
PECE
SPORÁKY
www.tomasjira.cz

KRBY PETERKA KAMNÁŘSTVÍ
K Sinoru 251/9, 301 00 Plzeň 10 – Lhota
☎ 605 355 327
radekpeterka@volny.cz, www.krby-peterka.com

JAN VOSECKÝ
stavebnictví, kamnářství
Michalská 318, Bechyně
vosecky.j@seznam.cz
☎ 602 155 682

NOVĚ Z PECE

Do kachelníku zařadili další typy ozdobných pásků.

ROZMARÝNA 7 X 22,5CM

označení	jednotky
PR2201	1,5
PRRBL	2,0
PR220304 roh celá – celá	2,5
PR2205	2,0
PR2206	2,0

JEŘABINA 9 X 22,5CM

označení	jednotky
PJ2201	1,5
PJRBL	2,0
PJ220304 roh celá – celá	2,5
PJ2205	2,0
PJ2206	2,0

ŠÍPEK 9 X 22,5CM

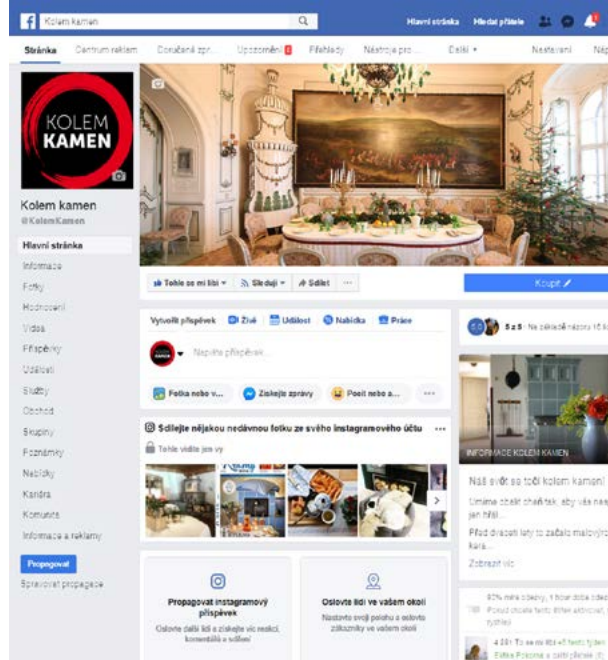

označení	jednotky
PS2201	1,5
PSRBL	2,0
PS220304 roh celá – celá	2,5
PS2205	2,0
PS2206	2,0

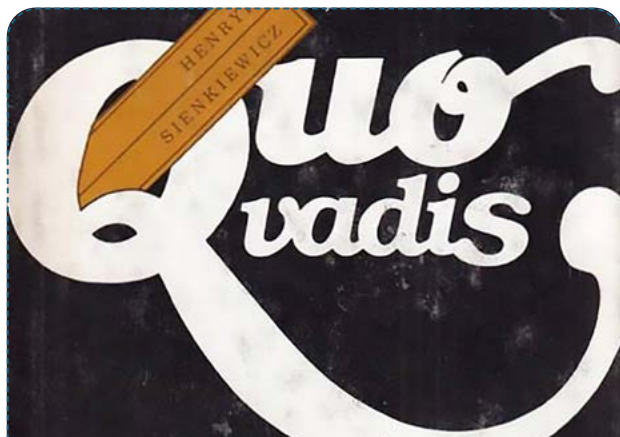

Pokud budete mít zájem odebrat časopis Kolem kamen, rádi vám zašleme fakturu pouze na poštovné a balné. Částka bude činit 200 korun bez DPH a zahrne všechna následující 4 čísla. **Objednávejte mailem na: casopis@dobre-remeslo.cz**

Přidejte se k nám na Facebooku [@KolemKamen] a Instagramu [#kolem kamen]

Co čteme za kamny?

Henryk Sienkiewicz: Quo vadis

Tady to někde začalo. Ve znučeném a zvrhlém Římě za vlády císaře Neronu. Na pozadí milostného příběhu patricijce Vinicia a křesťanky Lygie, dcery krále Lygů, která svůj život tráví nedobrovolně jako rukojmí v domě vznešené římské rodiny, Sienkiewicz bravurně vypráví příběh prvních následovníků Ježíše Krista. Křesťané jsou vystaveni pronásledování ze strany většinových Římanů. Vše vygraduje v okamžiku, kdy císař nechá zapálit Řím, aby dostal inspiraci pro dokonalou báseň, v níž chce opěvovat hořící Tróju. Kde nic není, ani smrt nebere, jak se říká. Ani hořící Řím Neronovi nepomohl, aby se stal básníkem. Místo dokonalé básně stojí tvářív v tvář rozzuřeným Římanům. Toho se lekne. A tak hledá, na koho by svedl vinu za požár. Ejhle, byli to křesťané. Začíná zatýkání křesťanů, které prozrazuje udavač Chilón. Lygie je také zatčena, protože ji nesnáší Neronova žárlivá manželka Poppaea. Křesťané včetně dětí jsou za zhářství odsouzeni k smrti upálením.

Nepřipomíná vám to něco? Ano, těmito příběhy jsou naše dějiny doslova prošívané a jen Bůh ví, proč pořád nejsme schopní se z nich poučit.

Barvitá historická freska tak před nás klade stále stejné otázky. Proč každá civilizace, která dojde na vrchol a stane se vyspělou, místo aby si užívala svého dominantního postavení, svěřit moc sama nad sebou nějakému magorovi, který ji celkem spolehlivě a poměrně rychle přivede k zániku? Proč těch pár lidí, kteří to vědí a chtějí tomu zabránit, pošleme vždycky na popraviště a pak se ještě několik generací ptáme, jak se to mohlo stát a kdo to dopustil?

Kdo? No přece my. My se zdráháme postavit za ty, kteří trpí, protože máme momentálně pocit, že se nás to vlastně netýká. A tak utíkáme z Říma. A když cestou potkáme toho, kdo se tam jde podruhé dobrovolně nechat ukřížovat, překvapeně se ptáme: „Quo vadis, Domine?“

kateřina tučková bílá voda

Kateřina Tučková: Bílá Voda

„Bílá Voda. Pustá vesnice skrytá ve stínu pohraničních hor, kam kdysi přicházely zástupy poutníků vyprosit si pomoc u zázračné sošky Panny Marie.“ Tak začíná anotace nejnovějšího románu Kateřiny Tučkové, který odkrývá opomíjenou kapitolu totalitního bezpráví.

Tady někde končí příběh, který začal na stránkách knihy Henryka Sienkiewicze. Nebo spíš pokračuje. Příběh víry, která ve své síle překoná vše. Po dvou tisících letech se v příběhu Kateřiny Tučkové ocitáme v socialistickém Československu padesátých let dvacátého století. A znovu stejná situace. Lid si zvolil bandu komunistických pitomců a pak už se nestačil divit. Jako by si už nepamatoval nedávnou zkušenost ze sousedního Německa. Budování nového ráje se nějak zaseklo. A zase se hledal viník. A zase se našel. V této knize je to církev a především řádové sestry. Z brutality, s jakou se komunisté pustili do boje s mírumilovnými ženskými řády, dodnes mrazí.

Tučková mistrně rozvíjí komplikovaný příběh několika sester a kněží na pozadí padesátých, šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých let minulého století, aby nakonec vygradoval v naší současnosti. Kombinace literárního příběhu a citací rozsáhlých dobových materiálů vytváří obraz celé společnosti, která ve své většině jen ohnula hřbet a doufala, že se to nějak přežene. Ano, ono se to nakonec vždycky nějak přežene. Ale za jakou cenu. Člověk by čekal, že vše se v dobré obrátí rokem 1989. To ne. Potomci bývalých fízlů, bachařů a aparátčků dál terorizují klášter ve snaze jednou pro vždy se ho zbavit.

Na rozdíl od románového Mariahilf se ale kostel Panny Marie Pomocné dočkal šťastného konce. Už v únoru 1990 začali věřící pracovat na obnově poutního místa, jehož základní kámen posvětil sám papež Jan Pavel II. při návštěvě Velehradu.

...budou, a zdá se to být až neuvěřitelné, zase Vánoce. Dáme si tedy letošní závěrečné opáčko a shrneme všechno, co jsme se zatím dozvěděli o materiálech, které se používají v kamnářském řemesle. Zajedeme do Poběžovic, abychom vám odhalili další díl z našeho pátrání po stopě tajemných zámeckých kamen v podobě pána v županu. Uděláme si pohodu a budeme si prohlížet staré kamnářské katalogy, protože ty mají pořád neodolatelné adventní kouzlo. A budeme u toho samozřejmě péct i cukroví a milerádi se s vámi podělíme o pár našich oblíbených receptů. Poslední závan horkého léta přijde v článku o nádherných portugalských komínech.

A pak už bude jen pořádný předvánoční úklid (o tom samozřejmě psát nebudeme, kdo by to četl), zdobení stroměčku, balení dárků, troška toho shonu, napětí a nakonec to nekonečné čekání, jestli i letos přijde Ježíšek a přinese nám zase pyžamo, kapesníky a bačkory. Tak to budeme fakt překvapení. Užijte si krásný zadumaný podzim u kamen a my jdeme pomalu psát další číslo. Čas se krátí!

Víte, že...

- **litina** je slitina železa s uhlíkem
- **litina** je také velmi oblíbená jihočeská slaná bramborová buchta
- **lítice** neboli též Erínye či Fúrie jsou pevným stavebním kamenem každého redakčního kolektivu; jedná se o hrůzné stařeny s kožnatými křídly, místo prstů mají ostré drápy, pobývají v hrobech, mají psí hlavu, opeřené tělo, v rukou kovem pobité metly nebo důtky a jejich oběti jsou mučeny až k smrti
- **pivoň** písecký (Pivonius Sabulumius) je endemitní druh žijící v lesích Píseckých hor, ale vzhledem k jeho plachosti, ostražitosti a chytrosti je téměř nemožné ho pozorovat; spojení jeho jména s pivem, jak by si mnozí přáli, není na místě; jako býložravec ze všeho nejraději spásá pivoňky; vzhledem připomíná zajíce, ale mezi ušima se mu tyčí parůžky; v některých oblastech se mu tyčí také říká Zajdalen

KRBY-KAMNA-TURÝNA

OHEŇ V DOBRÝCH RUKOU

specialista pro stavbu krbů a kamen | široká nabídka od prestižních výrobců
kamenná prodejna s více než 111 vzorky
komplexní služby od návrhu až po realizaci | důvěryhodné reference

www.krby-turyna.cz | ☎ 723 174 928

SPARTHERM[®]

THE FIRE COMPANY